

Posouzení finančního zdraví firmy XY v letech 2010-2013

Jana Gruniková

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

naskenované zadání s. 1

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Vyšší odborná škola ekonomická
akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jana Gruniková**
Osobní číslo: **M120428**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Finanční řízení podniku**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Posouzení finančního zdraví firmy XY v letech 2010–2013**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Prostudujte dostupné zdroje týkající se finanční analýzy.

II. Praktická část

- Na základě rozboru účetních výkazů za sledované období vypočítejte ukazatele finanční analýzy.
- Zhodnoťte celkovou finanční situaci podniku.
- Navrhněte možná opatření vedoucí ke zlepšení finanční situace podniku.

Závěr

naskenované zadání s. 2

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

DLUHOŠOVÁ, Dana, Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.

KALOUDA, František, Finanční řízení podniku. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 279 s. ISBN 978-80-7380-174-8.

KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA, Finanční analýza: krok za krokem. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2008, 135 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ, Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 205 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.

PASEKOVÁ, Marie, Účetní výkazy v praxi. Praha: Kernberg Publishing, 2007, ISBN 978-80-903962-6-5.

SEDLÁČEK, Jaroslav, Finanční analýza podniku. Vyd. 1. Brno: Computer Press, 2007, 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.

WARREN, Carl S. Survey of accounting. 7th ed. Stamford, CT: Cengage Learning/South-Western, c2015, 701 s. ISBN 978-1-285-18348-0.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zdeněk Krátký**

Datum zadání bakalářské práce: **6. března 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **24. dubna 2015**

Ve Zlíně dne 10. dubna 2015

Mgr. Pavel Hýl
děkanka

Bc. Ing. Šárka Vránová, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

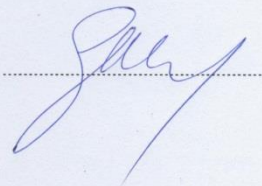
- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval, v případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor;
2. že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

24.4.2015

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je posouzení finančního zdraví firmy XY v letech 2010–2013 prostřednictvím finanční analýzy. Práce je rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. Teoretická část se zabývá popisem základních účetních výkazů, finanční analýzou, jejími metodami a vybranými ukazateli finanční analýzy. Praktická část obsahuje základní informace o firmě a vlastní finanční analýzu. Závěr práce tvoří návrhy a doporučením ke zlepšení finanční situace.

Klíčová slova: výnosy, náklady, výkaz zisku a ztrát, rozvaha, finanční analýza, rentabilita, likvidita, obratovost, zadluženost.

ABSTRACT

The aim of this Bachelor thesis is an evaluation of the financial health of the company XY in years 2010–2013 using financial analysis. This thesis is divided into two parts – theoretical and practical. The theoretical part deals with the description of the basic financial statements, financial analysis, its methods and chosen indexes of financial analysis. Practical part contains the basic information about the company and own financial analysis. The conclusion of my thesis includes suggestions and recommendations how to improve the financial situation.

Keywords: revenues, costs, profit and loss statement, balance sheet, financial analysis, profitability, liquidity, activity, indebtedness

Poděkování, motto

Děkuji konzultantce mé bakalářské práce, paní Bc. Ing. Šárce Vránové, Ph.D. za čas a odborné vedení, který mi věnovala při konzultacích.

OBSAH

ÚVOD	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 ÚČETNÍ VÝKAZY JAKO PODKLAD PRO ZPRACOVÁNÍ FINANČNÍ ANALÝZY	10
1.1 ROZVAHA	10
1.1.1 Aktiva	11
1.1.1.1 Dlouhodobý majetek	12
1.1.1.2 Krátkodobý majetek	12
1.1.1.3 Časové rozlišení	13
1.1.2 Pasiva.....	13
1.1.2.1 Vlastní kapitál.....	13
1.1.2.2 Cizí zdroje	14
1.1.2.3 Ostatní pasiva	14
1.2 VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	14
1.3 CASH FLOW	15
1.3.1 Přímá metoda.....	15
1.3.2 Nepřímá metoda	16
1.4 VZÁJEMNÉ PROVÁZANOSTI A SOUVZTAŽNOSTI MEZI ÚČETNÍMI VÝKAZY	17
1.5 PŘÍLOHA ÚČETNÍ ZÁVĚRKY.....	17
2 FINANČNÍ ANALÝZA	19
2.1 CÍL FINANČNÍ ANALÝZY	19
2.2 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU	19
2.3 UŽIVATELE FINANČNÍ ANALÝZY	20
3 METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY	22
3.1 METODY FINANČNÍ ANALÝZY	22
3.2 UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY	22
3.2.1 Absolutní ukazatelé	22
3.2.1.1 Horizontální analýza.....	22
3.2.1.2 Vertikální analýza.....	23
3.2.2 Rozdílové ukazatele	23
3.2.3 Poměrové ukazatele.....	23
3.2.3.1 Ukazatele rentability.....	23
3.2.3.2 Ukazatele obratovosti	25
3.2.3.3 Ukazatele zadluženosti	27
3.2.3.4 Ukazatele likvidity	29
3.2.3.5 Soustavy poměrových ukazatelů	30
3.2.3.6 Souhrnné ukazatele.....	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
4 CHARAKTERISTIKA PODNIKU	34
4.1 OBORY ČINNOSTI	34
4.2 PŘEDMĚT PODNIKÁNÍ.....	34
5 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ ÚČETNÍCH VÝKAZŮ	35
5.1 ROZVAHA	35

5.1.1	Aktiva	35
5.1.2	Pasiva.....	36
5.2	VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY	37
6	ANALÝZA ABSOLUTNÍCH UKAZATELŮ	38
6.1	MAJETKOVÁ STRUKTURA PODNIKU – AKTIVA.....	38
6.1.1	Horizontální analýza aktiv.....	38
6.1.2	Vertikální analýza aktiv.....	39
6.2	FINANČNÍ STRUKTURA PODNIKU – PASIVA.....	40
6.2.1	Horizontální analýza pasiv	41
6.2.2	Vertikální analýza pasiv	42
7	ANALÝZA TOKOVÝCH UKAZATELŮ	44
7.1.1	Analýza výnosů	44
7.1.2	Analýza nákladů	46
8	ANALÝZA ROZDÍLOVÝCH UKAZATELŮ	49
8.1.1	ČPK	49
9	ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ	50
9.1	UKAZATELE RENTABILITY	50
9.2	UKAZATELE LIKVIDITY	52
9.3	UKAZATELE AKTIVITY	53
9.4	UKAZATELE ZADLUŽENOSTI	55
9.5	SOUHRNNÉ MODELY	58
9.5.1	Pyramidová soustava ukazatelů.....	58
9.5.2	Altmanův bankrotní model.....	58
10	SHRNUTÍ A DOPORUČENÍ.....	60
	ZÁVĚR	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	66
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	68
	SEZNAM GRAFŮ	69
	SEZNAM OBRÁZKŮ	70
	SEZNAM TABULEK.....	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	72

ÚVOD

Smyslem existence každé společnosti, působící na trhu, je dosahovat co nejlepších výsledků, především, vytvářet zisk, zvyšovat a maximalizovat svou tržní hodnotu a konkurenceschopnost. V době hospodářské nestability je znalost finanční situace podniku nezbytnou součástí efektivního řízení. Ke zjištění finanční situace slouží finanční analýza, která poskytuje informace o finančním hospodaření firmy, z hlediska minulosti, současnosti a blízké budoucnosti. Finanční manažeři by neměli činit zásadní rozhodnutí bez kvalitní finanční analýzy, a to i v době prosperity a ziskovosti firmy.

Cílem bakalářské práce je provedení finanční analýzy a posouzení finančního zdraví podniku XY v letech 2010–2013, vyhodnocení dosažených výsledků a navrhnutí doporučení, které by vedly ke zlepšení finanční situace podniku. Bakalářská práce je rozvržena na dvě základní části, a to teoretickou a praktickou. Teoretická část obsahuje základní informace o finanční analýze, metodách a postupech finanční analýzy. Na teoretickou část navazuje praktická část bakalářské práce, která se nejprve věnuje stručné charakteristice podniku a dále pak konkrétním výpočtům metod finanční analýzy. Veškerá data a výpočty jsou upraveny koeficientem, z důvodu ochrany dat společnosti. V závěru bakalářské práce jsou stručně shrnuty výsledky finanční analýzy a navrhnuty opatření pro zlepšení finanční situace společnosti XY.

I TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚČETNÍ VÝKAZY JAKO PODKLAD PRO ZPRACOVÁNÍ FINANČNÍ ANALÝZY

Bilance (rozvaha) podniku poskytuje informace o jeho majetkové a finanční struktuře. Na straně aktiv dává přehled o výši a struktuře majetku, na straně pasiv o způsobu financování tohoto majetku. Na straně pasiv je důležitá informace o výsledcích hospodaření podniku; tvorba výsledku hospodaření je zachycena ve *výkazu zisku a ztráty*. Výsledkem hospodaření je rozdíl mezi výnosy a náklady bez ohledu na to, zda vznikají skutečné reálné peněžní příjmy nebo výdaje. Z tohoto důvodu je pro finanční řízení podniku nutné, sledovat tok peněžních prostředků – *cash flow*, aby byla udržena jeho platební schopnost. (Knápková a Pavelková, 2010, s. 19)

Účetní závěrka je nedílný celek a tvoří ji:

- *rozvaha*
- *výkaz zisku a ztráty*
- *příloha*

V České republice se používají 3 základní typy účetní závěrky:

- *řádná*
- *mimořádná*
- *mezitímní*

Nejčastějším typem je *řádná účetní závěrka*, která je zpracována k poslednímu dni účetního období.

1.1 Rozvaha

„Rozvaha je základním účetním výkazem, ostatní výkazy vznikly historicky odvozením z potřeby detailnějšího sledování vybraných ekonomických charakteristik.“ (Dluhošová a kolektiv, 2010, s. 52)

Rozvaha informuje o stavu k určitému okamžiku, na rozdíl od výkazu zisku a ztráty, který informuje o změnách za daný časový interval. (Warren, 2015, s. 13)

Rozvaha je na straně aktiv členěna na stálá a oběžná aktiva (majetková struktura podniku) a na straně pasiv na vlastní kapitál a cizí zdroje (finanční struktura podniku). Musí platit, že aktiva se rovnají pasivům.

AKTIVA (MAJETEK)	PASIVA (KAPITÁL)
DLOUHODOBÝ MAJETEK	VLASTNÍ KAPITÁL
OBĚŽNÁ AKTIVA	CIZÍ ZDROJE

Zdroj: Dluhošová, 2010

Obr. 1 Zjednodušená struktura rozvahy

Aktiva		Pasiva	
A.	Pohledávky za upsaný ZK	A.	Vlastní kapitál
B.	Dlouhodobý majetek	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II.	Kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A.III.	Fondy ze zisku
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	A.IV.	VH minulých let
		A.V.	VH běžného úč. období
C.	Oběžná aktiva	B.	Cizí zdroje
C.I.	Zásoby	B.I.	Rezervy
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	B.II.	Dlouhodobé závazky
C.III.	Krátkodobé pohledávky	B.III.	Krátkodobé závazky
C.IV.	Krátkodobý finanční majetek	B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci
D.	Ostatní aktiva	C.	Ostatní pasiva
D.I.	Časové rozlišení	C.I.	Časové rozlišení

Zdroj: Knápková, Pavelková, 2010

Obr. 2 Detailní struktura rozvahy

1.1.1 Aktiva

Základním kritériem pro rozdělení aktiv je jejich funkce a doba vázanosti v reprodukčním cyklu podniku. Z tohoto pohledu se aktiva člení na *stálá aktiva* (dlouhodobá, fixní) zahrnující majetek, který slouží podniku dlouhodobě a postupně se opotřebovává; *oběžná aktiva* (krátkodobá) představují tu část majetku, která se spotřebovává obvykle najednou,

popřípadě proces jeho přeměny v peníze nepřesahuje jeden rok. (Dluhošová a kolektiv, 2010, s. 52)

Jak uvádí Vránová (2014, s. 6), lze z hlediska likvidnosti charakterizovat oběžný majetek, takto:

- 1. stupeň – krátkodobý finanční majetek
- 2. stupeň – pohledávky
- 3. stupeň – zásoby (1. hotové výrobky, 2. materiál, 3. nedokončená výroba)

Likvidnost majetku lze charakterizovat jako schopnost majetku přeměnit se na hotové peníze.

1.1.1.1 Dlouhodobý majetek

Majetek dlouhodobé povahy, u kterého je doba využitelnosti delší než jeden rok. V rozvaze je uveden jako *stálá aktiva*, do nichž patří:

- *Dlouhodobý nehmotný majetek (DNM)* – patří sem patenty, licence, obchodní značky, software a ocenitelná práva. Kromě životnosti delší než jeden rok je limitován i pořizovací cenou vyšší než 60 tis. Kč.
- *Dlouhodobý hmotný majetek (DHM)* – zahrnuje pozemky, budovy, stavby, dopravní prostředky, umělecká díla, samostatné movité věci, případně soubory movitých věcí, jejichž pořizovací cena je vyšší než 40 tis. Kč a doba použitelnosti delší než jeden rok.
- *Dlouhodobý finanční majetek (DFM)* – jedná se zejména o podílové cenné papíry a vklady v podnicích s rozhodujícím nebo podstatným vlivem.

1.1.1.2 Krátkodobý majetek

Obvykle jsou oběžná aktiva vázána ve výrobním procesu dobu kratší než 1 rok. Tato část majetku je rychle převoditelná na peníze, které slouží ke krytí splatných závazků. Z důvodů zajištění plynulé výroby je nezbytné je udržovat neustále v určité výši. (Dluhošová a kolektiv, 2010, s. 54)

Oběžná aktiva tvoří následující položky:

- *zásoby* – materiál, zboží, nedokončená výroba, polotovary, výrobky.
- *pohledávky* – pohledávky z obchodního styku (částky dosud neuhrazených faktur)
- *krátkodobý finanční majetek* – krátkodobé investice přebytečných peněžních prostředků s cílem dosáhnout vyšších výnosů, peníze v pokladně, na účtech, krátkodobé cenné papíry,

1.1.1.3 Časové rozlišení

Patří sem náklady příštích období, komplexní náklady příštích období, příjmy příštích období. Náklady příštích období jsou zaplacené výdaje běžného účetního období, které se týkají nákladů příštích účetních období např. nájemné placené dopředu, předplatné na další rok. (Paseková, 2007, s. 56)

1.1.2 Pasiva

Z hlediska vlastnictví, se veškeré zdroje financování podnikových aktiv dělí na dvě základní skupiny: vlastní kapitál (vlastní zdroje) a cizí zdroje (cizí kapitál, dluhy).

1.1.2.1 Vlastní kapitál

Je tvořen základním kapitálem, kapitálovými fondy, rezervními fondy a ostatními fondy tvořenými ze zisku a dále vytvořeným VH minulých let i běžného účetního období

- *Základní kapitál* – peněžní vyjádření peněžních i nepeněžních vkladů všech společníků do společnosti, vzniká zejména při založení společnosti; jedná se o upsaný kapitál
- *Kapitálové fondy* – zahrnují vklady společníků nad rámec základního kapitálu tj. *emisní ážio* (rozdíl mezi vyšší prodejní cenou a jmenovitou hodnotou akcie při emisi), dary, dotace
- *Fondy ze zisku* – vytvořené po rozdělení zisku, zejména *rezervní fond*, resp. *nedělitelný fond*, jejichž způsob tvorby a minimální výše je zákonně stanovena, dále *statutární a ostatní fondy* vytvářené podle vlastních pravidel podniku.
- *Výsledek hospodaření minulých let* – část zisku po zdanění, která nebyla přidělena do fondů ani vyplacena v dividendách a převádí se do dalšího období

- *Výsledek hospodaření běžného účetního období* – jedná se o zisk (ztrátu) určený k rozdělení nebo ponechání v podniku.

1.1.2.2 *Cizí zdroje*

Patří k nim rezervy, dlouhodobé a krátkodobé závazky a bankovní úvěry.

- *Rezervy* – jsou tvořeny na vrub nákladů podniku (snižují vykazovaný zisk); představují částku peněz, kterou bude muset podnik v budoucnu vydat – jde tedy o budoucí závazky (rezervy na opravu hmotného majetku). Rezervy upravené zákonem o rezervách jsou odečitatelné po účely zdanění zisku; ostatní nikoliv.
- *Dlouhodobé závazky* – závazky z obchodního styku delší než jeden rok, emitované dluhopisy, dlouhodobé směnky k úhradě
- *Krátkodobé závazky* – závazky vůči dodavatelům kratší než jeden rok, krátkodobé směnky k úhradě, patří sem i závazky vůči zaměstnancům, institucím (např. sociálního zabezpečení) či společníkům
- *Bankovní úvěry a výpomoci* - zahrnují úvěry dlouhodobé se splatností delší než jeden rok. Běžné úvěry a krátkodobé finanční výpomoci poskytnuté účetní jednotce jinými osobami než bankami.

1.1.2.3 *Ostatní pasiva*

Zachycují zůstatky účtů časového rozlišení (výdaje a výnosy příštích období) a dohadných účtů pasívních (Grünwald a Holečková, 2004, s. 10)

1.2 **Výkaz zisku a ztráty**

Výnosy, náklady, a výsledek hospodaření tvoří obsah účetního *výkazu zisku a ztráty*, který slouží pro hodnocení schopnosti firmy zhodnocovat vložený kapitál.

Výsledek hospodaření (VH) je rozdíl mezi celkovými výnosy a celkovými náklady podniku.

$$VÝNOSY - NÁKLADY = VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ (zisk, ztráta)$$

Náklady jsou **snižením** ekonomického prospěchu během účetního období a projeví se buď:

- snížením (úbytkem, spotřebou) aktiv
- vznikem závazků (zvýšením dluhů)

Výnosy jsou **zvýšením** ekonomického prospěchu během účetního období a projeví se buď:

- zvýšením (přírůstkem) aktiv v peněžním i nepeněžním vyjádření
- snížením či zánikem dluhu

(Bařinová, Vozňáková, 2005, s. 20)

V současné době je u nás úprava *výkazu zisku a ztráty* založená na zjednodušeném druhovém členění nákladů. Náklady a výnosy jsou uspořádány do určitých oblastí tvořících podnikatelské aktivity. Těmito oblastmi jsou provozní, finanční a mimořádné aktivity.

1.3 Cash flow

Účelem analýzy *cash flow* (přehledu o finančních tocích) je objasnit hlavní faktory, které ovlivňují příjem a výdej hotovosti, a z toho plynoucí stav hotovosti k určitému okamžiku. *Cash flow* je toková veličina vyjadřující rozdíl přítoku a odtoku hotovosti za určité období. Smyslem *výkazu cash flow* je vysvětlit změny peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů daného podniku za účetní období.

Peněžní prostředky jsou peníze v hotovosti včetně cenin, peněžní prostředky na účtech a peníze na cestě.

Peněžní ekvivalenty zahrnují krátkodobý likvidní majetek, který je snadno a pohotově směnitelný (likvidní a obchodovatelné cenné papíry, pohledávky splatné do tří měsíců).

Existují dva základní způsoby sestavení *výkazu cash flow* – metoda přímá a nepřímá.

1.3.1 Přímá metoda

Přehled peněžních toků je sestaven na základě skutečných plateb, resp. čistých peněžních toků uvedených v samostatné bilanci peněžních toků. Zobrazuje hlavní kategorie peněžních příjmů a výdajů.

Schematicky lze přímou metodu vyjádřit tímto způsobem:

Počáteční stav peněžních prostředků

+ Příjmy za určité období

- Výdaje za určité období

= Konečný stav peněžních prostředků

1.3.2 Nepřímá metoda

Vychází z výsledku hospodaření zjištěného v podvojném účetnictví (tzn. rozdílu mezi výnosy a náklady), který transformujeme na tok peněz (tzn. na rozdíl mezi příjmy a výdaji)

Transformace vychází ze skutečností, že:

- každý náklad nemusí být současně i úbytkem peněz, tedy výdajem (např. odpisy DHM)
- každý výdaj nemusí být současně i nákladem (např. nákup DHM)
- každý výnos nemusí být současně i přírůstkem peněz, tedy příjmem (např. aktivace stroje)
- každý příjem nemusí být současně i výnosem (např. přijaté dlouhodobé zálohy)

Schematicky je možné znázornit tento postup takto:

POČÁTEČNÍ STAV PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ

Výsledek hospodaření běžného období

+ odpisy

+ tvorba dlouhodobých rezerv

– snížení dlouhodobých rezerv

+ zvýšení závazků (krátkodobých), krátk. bank. úvěrů, časového rozlišení pasiv

– snížení závazků (krátkodobých), krátk. bank. úvěrů, časového rozlišení pasiv

– zvýšení pohledávek, časové rozlišení aktiv

+ snížení pohledávek, časové rozlišení aktiv

– zvýšení zásob, časové rozlišení aktiv

+snížení zásob

= CASH FLOW Z PROVOZNÍ ČINNOSTI

– výdaje s pořízením dlouhodobého majetku

+ příjmy z prodeje dlouhodobého majetku

= CASH FLOW Z INVESTIČNÍ ČINNOSTI

± dlouhodobé závazky, popř. krátkodobé závazky

± dopady změn vlastního kapitálu

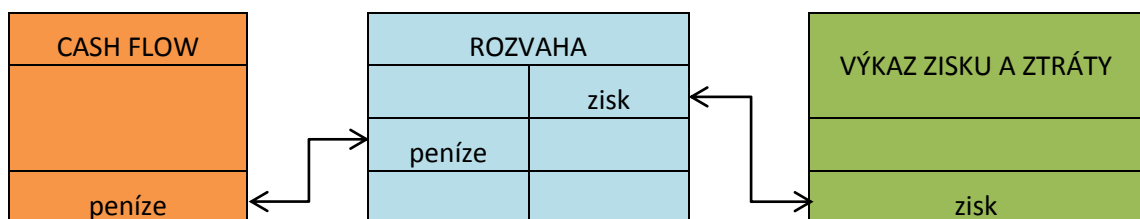
= CASH FLOW Z FINANČNÍ ČINNOSTI

KONEČNÝ STAV PENĚŽNÍCH PROSTŘEDKŮ

(Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 52)

1.4 Vzájemné provázanosti a souvztažnosti mezi účetními výkazy

Rozvaha, výkaz zisku a ztráty a výkaz o peněžních tocích jsou provázány, vazby mezi jednotlivými výkazy jsou zobrazeny na následujícím obrázku:

Zdroj: Růčková, Roubíčková, 2012

Obr. 3 Zobrazení vazeb mezi účetními výkazy

Vazeb mezi účetními výkazy využívá finanční analýza, která pomáhá zpřesňovat vypovídací schopnost účetních výkazů, neboť vykazovaný zisk ještě nemusí znamenat dostatek peněžních prostředků a naopak vykazovaná ztráta jejich nedostatek.

1.5 Příloha účetní závěrky

Příloha je součástí účetní závěrky, sestavuje se ve formě tabulek popisným způsobem. Při jejím sestavování se vychází z účetních a dalších písemností účetní jednotky. Údaje se

uvádějí v tisících Kč, pokud jednotka nerozhodne jinak. Příloha je sestavována v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Cílem přílohy je doplnit informace obsažené v *rozvaze a výkazu zisku a ztráty*.

Základní náležitosti přílohy ve zjednodušeném rozsahu:

- *obecné údaje*
 - *popis účetní jednotky* - např. údaje o fyzických a právnických osobách, které mají podstatný nebo rozhodující vliv v této účetní jednotce, popis změn a dodatků provedených v uplynulém účetním období v obchodním rejstříku, apod.
 - *výše půjček, úvěrů a leasingů*
 - *používané účetní metody, obecné účetní zásady a způsoby oceňování a odepisování*
 - *opravné položky*
 - *doplňující údaje k Rozvaze a VZZ* – rozpis hmotného majetku zatíženého zástavním právem, pohledávky a závazky po lhůtě splatnosti
- (Podnikátor, 2012)

2 FINANČNÍ ANALÝZA

„Stejně jako v medicíně je třeba stanovit diagnózu podnikového organismu a následně navrhnout způsob léčení. Nástrojem diagnózy ekonomických systémů je finanční analýza, která umožňuje nejen odhalovat působení ekonomických i neekonomických faktorů, ale i odhadovat jejich budoucí vývoj.“ (Sedláček, 2007, s. 3)

Grünwald a Holečková (2004, s. 4) popisují vzájemný vztah účetnictví a finančního řízení takto: *„Účetnictví je jazykem financí v tom smyslu, že poskytuje data a informace pro finanční rozhodování prostřednictvím základních finančních výkazů: rozvahy, výkazu zisků a ztrát a přehledu o peněžních tocích (cash flow). Tyto výkazy jsou sestaveny na podkladě finančního účetnictví jako procesu, který shromažďuje, identifikuje, třídí, eviduje a dokumentuje údaje o hospodaření podniku.“*

2.1 Cíl finanční analýzy

„Cílem finanční analýzy je poznat finanční zdraví podniku, identifikovat slabiny, které by mohly vést k problémům a determinovat silné stránky. Finanční analýza směřuje k poznání, co do budoucna podnikové finance vydrží, má vyústit v potvrzení nebo modifikaci dosavadní finanční politiky.“ (Grünwald a Holečková, 2004, s. 4)

Kalouda (2009, s. 151) definuje finanční zdraví podniku jako jedno ze syntetických kritérií zvláštního významu, a to jako průnik podnikem dosažené rentability a likvidity.

2.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Zdroje dat můžeme rozdělit do tří hlavních skupin.

1. *Zdroje finančních informací* – účetní výkazy, informace finančních analytiků a manažerů podniku, výroční zprávy, roční zprávy emitentů veřejně obchodovatelných cenných papírů, burzovní zpravodajství apod.
2. *Kvantifikované nefinanční informace* – oficiální ekonomická a podniková statistika, podnikové plány, cenové a nákladové kalkulace, další podnikové evidence (produkce, poptávka, odbyt)
3. *Nekvantifikované informace* – zprávy vedoucích pracovníků, auditorů, komentáře manažerů, odborný tisk, nezávislá hodnocení a prognózy

2.3 Uživatelé finanční analýzy

Uživateli účetních informací a finanční analýzy jsou především:

- Manažeři
- Investoři
- Banky a jiní věřitelé
- Obchodní partneři (odběratelé a dodavatelé)
- Zaměstnanci
- Stát a jeho orgány
- Konkurenti

Manažeři

Manažeři využívají informace poskytované finančním účetnictvím především pro dlouhodobé i operativní finanční řízení firmy. Získané informace umožňují vytvoření zpětné vazby mezi řídicím rozhodnutím a jeho praktickým důsledkem.

„Znalost finanční situace jejich firmy jim umožňuje správně se rozhodovat při získávání finančních zdrojů, při stanovení optimální finanční struktury, při alokaci volných peněžních prostředků, při poskytování obchodních úvěrů, při rozdělování zisku apod.“ (Pavelková a Knápková, 2007, s. 64)

Finanční analýza, která odhaluje silné a slabé stránky finančního hospodaření firmy, poskytuje manažerům možnost navrhnout pro příští období vhodný podnikatelský záměr, který se rozpracovává ve finančním plánu.

Investoři

Investoři využívají informace o podniku ze dvou hledisek, investičního a kontrolního. Z investičního hlediska se investoři snaží získat informace pro rozhodování o budoucích investicích. Akcionáři se soustřeďují spíše na míru rizika a míru výnosnosti jimi vloženého kapitálu, chtějí mít jistotu, že jejich peněžní prostředky jsou dostatečně zhodnoceny a že manažeři řídí podnik v jejich zájmu. Kontrolní hledisko akcionáři uplatňují vůči manažerům podniku. Akcionáři se zajímají o stabilitu a likviditu podniku, o disponibilní zisk, podle něhož se většinou odvozuje výše vyplácených dividend.

Banky

V současné době jsou banky obezřetné a opatrné v poskytování úvěrů a půjček podnikům. Vyžadují, co nejvíce informací o finančním stavu potenciálního dlužníka. Poté se rozhodnou, zda poskytnou úvěr, v jaké výši a za jakých podmínek. Banky se při poskytování úvěru řídí bonitou dlužníka.

Dodavatelé (obchodní věřitelé)

Jde jim především o výběr takových odběratelů, kteří budou hradit své závazky (zajímá je především likvidita firmy).

Odběratelé (zákazníci)

Odběratelé (zákazníci) se zpravidla zajímají o finanční situaci svého dodavatele při dlouhotrvajících obchodních vztazích. Je to především z toho důvodu, že při ekonomických potížích dodavatele, by mohla být ohrožena jejich vlastní výroba a v některých případech i existence.

Zaměstnanci

Zajímá je celková stabilita a prosperita firmy z důvodu perspektivy svého zaměstnání, možného růstu mzdy, kariérního postupu apod. Velmi často bývají zaměstnanci hmotně zainteresováni na zisku podniku (prémie).

Stát a jeho orgány

Stát se zajímá o finančně-účetní data z mnoha důvodů, např. pro statistiku, pro kontrolu plnění daňových povinností, kontrolu firem se státní majetkovou účastí, rozdělování finanční výpomoci (přímá dotace, vládou zaručené úvěry atd.) firmám, získání přehledu o finančním stavu firmy se státní zakázkou. (Bařinová a Vozňáková, 2005, s. 10)

Konkurenti

Finanční údaje podobných podniků nebo celého odvětví jsou důležitým nástrojem pro srovnání výsledků hospodaření. Zajímají se hlavně o rentabilitu, ziskovou marži, cenovou politiku, investiční aktivitu, výši a hodnotu zásob, jejich obratovost apod.

3 METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY

3.1 Metody finanční analýzy

Mezi základní metody, které se využívají při finanční analýze, patří zejména:

- *Analýza stavových (absolutních) ukazatelů* – jedná se o analýzu majetkové a finanční struktury
 - ✓ *Horizontální analýza* (analýza trendů)
 - ✓ *Vertikální analýza* (procentní rozbor jednotlivých dílčích položek rozvahy)
- *Analýza tokových ukazatelů* (analýza výnosů, nákladů, zisku, cash flow – *opět s využitím vertikální a horizontální analýzy*)
- *Analýza rozdílových ukazatelů* (čistý pracovní kapitál)
- *Analýza poměrových ukazatelů* (analýza ukazatelů likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti, ukazatelů kapitálového trhu, atd.)
- *Analýza soustav ukazatelů*
- *Souhrnné ukazatele hospodaření*

3.2 Ukazatele finanční analýzy

3.2.1 Absolutní ukazatelé

Absolutní ukazatele se využívají zejména k analýze vývojových trendů (srovnání vývoje v časových řadách – horizontální analýza) a k procentnímu rozboru komponent (jednotlivé položky výkazů se vyjadřují jako procentní podíly těchto komponent – vertikální analýza). (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 67)

Zásadním problémem těchto absolutních ukazatelů je obtížná srovnatelnost údajů z různě velkých podniků, můžeme je však srovnávat v rámci jednoho podniku. (Grünwald a Holečková, 2004, s. 16)

3.2.1.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza neboli analýza trendů se zabývá porovnáním změn položek jednotlivých výkazů v časové posloupnosti. K dosažení dostatečné vypovídací schopnosti této metody analýzy je zapotřebí mít k dispozici dostatečně dlouhou časovou řadu údajů. (Bařinová a Vozňáková, 2005, s. 53)

3.2.1.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů, jako procentního podílu k jediné zvolené základně položené 100%. Pro rozbor rozvahy je obvykle za základnu zvolena výše aktiv (pasiv) a pro rozbor výkazu zisku a ztráty velikost celkových výnosů nebo nákladů. (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 68)

Analýzu rozvahy lze rozdělit na *analýzu majetkové struktury* a na *analýzu finanční struktury*.

Nevýhodou procentní analýzy je hlavně to, že změny pouze konstatuje, neukazuje však jejich příčiny, je výchozím krokem v orientaci v konkrétním podniku a může upozornit na problémové oblasti, které bude třeba podrobit hlubšímu rozboru. (Grünwald a Holečková, 2004, s. 20)

3.2.2 Rozdílové ukazatele

K nejvýznamnějším rozdílovým ukazatelům patří *čistý pracovní kapitál* (provozní kapitál). ČPK představuje část oběžného majetku, která se během roku přemění v pohotové peněžní prostředky a po splacení krátkodobých závazků může být použita k uskutečnění podnikových záměrů. Představuje tedy část oběžného majetku, která je finančně kryta dlouhodobými zdroji. ČPK patří k důležitým ukazatelům schopnosti podniku platit své závazky. Má-li být podnik likvidní, musí mít potřebnou výši relativně volného kapitálu, tzn. přebytek krátkodobých likvidních aktiv nad krátkodobými zdroji.

3.2.3 Poměrové ukazatele

Základním nástrojem finanční analýzy jsou ukazatele poměrové, které dávají do poměru různé položky rozvahy, výkazu zisku a ztráty, popř. cash flow a umožňují nám získat rychlou představu o finanční situaci podniku. Lze jich vytvořit spoustu, avšak v praxi se nejčastěji využívají skupiny ukazatelů (zadluženosti, likvidity, rentability, aktivity).

3.2.3.1 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability patří v praxi k nejsledovanějším ukazatelům vzhledem k tomu, že informují o efektu, jakého bylo dosaženo *vloženým kapitálem*

Obecně se rentabilita vyjadřuje pomocí jednoduchého vzorce, v němž se dosažený výnos (zisk) poměřuje k částce vloženého kapitálu:

$$\frac{\text{zisk}}{\text{vložený kapitál}}$$

V ukazatelích rentability se často pracuje s různými zisky, zejména se jedná:

- *EBIT – Earning Before Interest and Taxes – zisk před zdaněním a úroky (provozní HV)*
- *EBT - Earning Before Taxes – zisk před zdaněním*
- *EAT - Earning After Taxes – zisk po zdanění, čistý zisk*

V praxi jsou nejčastěji používány ukazatele rentability:

- *kapitálu*
- *tržeb*
- *nákladů*
- *pracovní síly*

Rentabilita celkového kapitálu (Return On Assets - ROA)

$$\text{Rentabilita celkového kapitálu (ROA)} = \frac{\text{EBIT}}{\text{Aktiva}}$$

Tento ukazatel vyjadřuje celkovou efektivnost podniku.

Někdy se ROA uvádí v této podobě:

$$\text{ROA} = \frac{\text{EBIT} \times (1 - T)}{\text{Aktiva}} = \frac{\text{Čistý zisk} + \text{"zdaněné" úroky}}{\text{Aktiva}}$$

Kde: T = daňová sazba

Jedná se o důležitý ukazatel, který měří výkonost neboli produkční sílu podniku. Použitím EBIT v čitateli je možné měřit výkonnost podniku bez vlivu zadlužení a daňového zatížení.

Rentabilita vlastního kapitálu (Return On Equity - ROE)

$$\text{Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)} = \frac{\text{Čistý zisk}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Měřením rentability vlastního kapitálu lze vyjádřit výnosnost kapitálu vloženého vlastníky podniku. Investoři očekávají, že peníze vložené do firmy budou zhodnoceny tak, že pokryjí obvyklou výnosovou míru a rizikovou prémie. Investováním do firmy podstupují vyšší riziko, než investicí do státem garantovaných cenných papírů.

Rentabilita tržeb (Return On Sales – ROS)

$$\text{Rentabilita tržeb} = \frac{\text{Zisk}}{\text{Tržby}}$$

Zisk v čitateli zlomku může mít podobu zisku po zdanění, zisku před zdaněním nebo EBIT. Ukazatel vyjadřuje ziskovou marži, která je důležitým ukazatelem pro hodnocení úspěšnosti podnikání. Vyjadřuje, kolik Kč zisku vyprodukuje firma na 1 Kč tržeb. Hodnotu ziskové marže je vhodné porovnat s podobnými podniky.

3.2.3.2 Ukazatele obratovosti

Ukazatele aktivity se snaží změřit, jak úspěšně využívá management podniku aktiva. Pro každé odvětví jsou typické jiné hodnoty, a proto zejména, u této skupiny ukazatelů platí, že je nutné hodnotit jejich stav či vývoj vždy ve vztahu k odvětví, ve kterém podnik působí. (Kislingerová a Hnilica, 2008, s. 31)

Ukazatele obratu mají většinou dvě formy – *obrat a dobu obratu*.

Obrat (rychlost obratu)

$$\text{Obrat aktiv} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Aktiva}}$$

Měří, kolikrát za rok se daná položka využije při podnikání. Všeobecně platí, čím větší hodnota ukazatele, tím lépe.

Doba obratu

$$\text{Doba obratu} = \frac{\text{Příslušné aktivum (Příslušné pasivum)}}{\text{Tržby}} \times 360$$

Pokud známe obrat neboli obrátku, můžeme ukazatel doby obratu vypočítat takto:

$$\text{Doba obratu} = \frac{360 (\text{počet dnů v období})}{\text{obrátko}}$$

Tento ukazatel je názornější než předchozí, protože vyjadřuje výsledek ve dnech. V praxi je také používanější.

Doba obratu zásob

$$\text{Doba obratu zásob} = \frac{\text{Průměrný stav zásob}}{\text{Tržby}} \times 360$$

Ukazatel udává, jak dlouho trvá jeden obrat, tj. doba nutná k tomu, aby peněžní fondy přešly přes výrobní a zbožní formy znovu do peněžní formy. Pro posouzení ukazatele je rozhodující jeho vývoj v čase.

Doba obratu (splatnosti) pohledávek

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Průměrný stav pohledávek}}{\text{Tržby}} \times 360$$

Tento ukazatel vyjadřuje období od okamžiku prodeje na obchodní úvěr, po které musí podnik v průměru čekat, než obdrží platby od svých odběratelů. Hodnota tohoto ukazatele se srovnává s dobou splatnosti faktur a odvětvovým průměrem.

„Delší průměrná doba inkasa pohledávek znamená větší potřebu úvěrů a tím i větší náklady.“ (Knápková a Pavelková, 2007, s. 81)

Ukazatel vypovídá o platební disciplíně odběratelů, slouží k vyhodnocení inkasní politiky podniku. (Grünwald a Holečková, 2004, s. 50)

Doba obratu závazků

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{Krátkodobé závazky}}{\text{Tržby}} \times 360$$

Tento ukazatel vyjadřuje dobu od vzniku závazku do doby jeho úhrady. Doba obratu závazků by měla dosáhnout alespoň hodnoty doby obratu pohledávek. Pro podnik samotný je ovšem výhodnější, pokud doba obratu pohledávek je kratší než doba obratu závazků.

3.2.3.3 Ukazatele zadluženosti

Důležitým cílem finančního řízení je dosažení optimálního poměru vlastních a cizích zdrojů financování, jinými slovy optimální zadluženosti. (Dluhošová, 2010, s. 78)

Je zřejmé, že čím vyšší zadluženost podnik má, tím vyšší riziko na sebe bere, protože musí být schopen své závazky splácet bez ohledu na to, jak se mu právě daří.

Určitá výše zadlužení je však obvykle pro firmu užitečná z důvodu, že cizí kapitál je levnější než vlastní. Je to dáno skutečností, že úroky z cizího kapitálu snižují daňové zatížení podniku, protože úrok jako součást nákladů snižuje zisk, ze kterého se platí daně (tzv. *daňový efekt* nebo *daňový štít*). (Knápková, Pavelková, Šteker, 2013, s. 85)

Pro zhodnocení zadluženosti firmy se používají tyto poměrové ukazatele:

- *Celková zadluženost*
- *Koeficient samofinancování*
- *Míra zadluženosti vlastního kapitálu*
- *Míra finanční samostatnosti*
- *Finanční páka*
- *Úrokové krytí*

Celková zadluženost

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Celková aktiva}} \times 100$$

Je základním ukazatelem zadluženosti a charakterizuje finanční úroveň podniku – věřitelské riziko. Udává míru krytí majetku podniku cizími zdroji. Vyšší hodnoty jsou rizikem pro současné i budoucí věřitele, především pro banku. Většina autorů literatury o finanční analýze neuvádí žádnou doporučenou hodnotu, světový průměr se pohybuje v rozmezí 30-60%.

Koeficient samofinancování

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \times 100$$

K měření zadluženosti se dále používá ukazatel poměru vlastního kapitálu k celkovým aktivům, který je doplňkovým ukazatelem k ukazateli předchozímu. Jejich součet se rovná 1, resp. 100%.

Tento ukazatel vyjadřuje proporcii, v níž jsou aktiva podniku financována penězi akcionářů. Používá se pro hodnocení hospodářské a finanční stability podniku a spolu s ukazatelem solventnosti bývá považován za nejvýznamnější ukazatel pro hodnocení celkové finanční situace podniku. (Grünwald a Holečková, 2004, s. 96)

Míra zadluženosti vlastního kapitálu

$$\text{Míra zadluženosti vlastního kapitálu} = \frac{\text{Cizí zdroje}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Tento ukazatel je velmi významný pro banku. A to v případě, když se rozhoduje, zda poskytne firmě úvěr či nikoliv. Pro toto posuzování je důležitý vývoj tohoto ukazatele v čase.

Míra finanční samostatnosti

$$\text{Míra finanční samostatnosti} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Cizí zdroje}}$$

Tento ukazatel je převrácenou hodnotou předchozího ukazatele.

Ukazatel finanční páka

$$\text{Ukazatel finanční páka} = \frac{\text{Celková aktiva}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Je převrácenou hodnotou koeficientu samofinancování.

Krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji

$$\text{Krytí dlouhodobého majetku dlouh. zdroji} = \frac{\text{Vlastní kapitál} + \text{dlouh. cizí zdroje}}{\text{Dlouhodobý majetek}}$$

Platí zde zlaté pravidlo financování, dlouhodobý majetek by měl být kryt dlouhodobými zdroji. Při výsledku nižším než 1, je podnik podkapitalizován. Při příliš vysokém poměru je podnik překapitalizován (drahými dlouhodobými zdroji financuje krátkodobý majetek).

Úrokové krytí

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{EBIT}{\text{Nákladové úroky}}$$

Ukazatel informuje o tom, kolikrát by vytvořeným provozním ziskem mohla firma uhradit úroky z úvěrů, které čerpá. Čím vyšších hodnot ukazatel dosáhne, tím je to pro firmu příznivější. Odborná literatura uvádí obvykle doporučenou hodnotu tohoto ukazatele vyšší než 5.

3.2.3.4 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své závazky.

V návaznosti na odstupňování likvidnosti oběžného majetku se rozlišují tři stupně likvidity:

- *peněžní (okamžitá) likvidita*
- *pohotová likvidita*
- *běžná likvidita*

Nejlikvidnější jsou peníze v hotovosti a na běžných účtech, méně likvidní jsou pohledávky za odběrateli a nejméně likvidní jsou zásoby (např. materiálu, nedokončené výroby- ty jsou téměř neprodejně).

Ukazatel okamžité likvidity (1. stupně)

$$\text{Okamžitá (hotovostní) likvidita} = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek}}{\text{Krátkodobé dluhy (závazky)}}$$

Ukazatel by měl nabývat hodnot od 0,2 do 0,5. Vysoké hodnoty ukazatele svědčí o neefektivním využití finančních prostředků.

Ukazatel pohotové likvidity (2. stupně)

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Krátkodobý finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}}{\text{Krátkodobé dluhy (závazky)}}$$

Ukazatel by měl nabývat hodnot v rozmezí od 1 do 1,5. Při poměru menším než 1 musí podnik spoléhat na případný prodej zásob.

Ukazatel běžné likvidity (3. stupně)

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Kr. finanční majetek} + \text{kr. pohledávky} + \text{zásoby}}{\text{krátkodobé dluhy (závazky)}}$$

Optimální hodnota tohoto ukazatele by měla nabývat hodnot od 1,5 do 2,5. Ukazatel běžné likvidity je někdy nazýván ukazatelem solventnosti. Ukazuje, kolikrát oběžný majek pokrývá krátkodobé dluhy podniku. Tzn., kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby všechn svůj oběžný majetek přeměnil na peníze. Čím je hodnota ukazatele vyšší, tím je větší pravděpodobnost, že firma bude schopna své krátkodobé dluhy uhradit. Situace se navíc liší v jednotlivých odvětvích. Odvětví s vysokými zásobami a delšími lhůtami splatnosti fakturovaných pohledávek, budou dosahovat vyšších hodnot ukazatele než odvětví s nízkými zásobami.

3.2.3.5 Soustavy poměrových ukazatelů

Soustavy poměrových ukazatelů ukazují vztahy mezi jednotlivými ukazateli.

Rozlišují se dva základní typy ukazatelových soustav:

- *paralelní soustava ukazatelů* (jednotlivé ukazatele jsou řazeny vedle sebe a mohou mít stejnou důležitost)
- *pyramidová soustava ukazatelů* (vrcholový syntetický ukazatel se postupně rozkládá na dílčí analytické ukazatele, mezi ukazateli existují pevné matematicky definované vztahy)

Pomocí vhodně zkonstruované soustavy ukazatelů lze hodnotit minulou, současnou i budoucí výkonnost podniku. Taková soustava poskytuje informace o jednotlivých aspektech ovlivňujících vrcholový ukazatel. (Dluhošová, 2010, s. 92)

Základní myšlenkou pyramidové soustavy je postupný, stále podrobnější rozklad ukazatele, který co nejlépe postihuje základní cíl podniku. (Knápková a Pavelková, 2007, s. 93)

Neznámějším příkladem pyramidového rozkladu je tzv. Du Pontův diagram.

$$ROE = \frac{Zisk}{Vlastní\ kapitál} = \frac{Zisk}{Tržby} \times \frac{Tržby}{Aktiva} \times \frac{Aktiva}{Vlastní\ kapitál}$$

Diagram znázorňuje závislost rentability vlastního kapitálu na rentabilitě tržeb, obratu celkových aktiv a poměru celkových aktiv k vlastnímu kapitálu. Jednotlivé ukazatele lze dále rozčlenit.

3.2.3.6 Souhrnné ukazatele

Rozlišujeme dvě skupiny souhrnných ukazatelů:

- *Bankrotní modely* (Altmanův model, indexy důvěryhodnosti, Tafflerův model)
- *Bonitní modely* (Tamariho model, Kralickův Quicktest)

Cílem *bankrotních modelů* je rozpoznat, zda v blízké budoucnosti firmě hrozí bankrot. Naopak *bonitní modely* diagnostikují finanční zdraví firmy pomocí bodového hodnocení jednotlivých oblastí hospodaření.

V rámci analyzované firmy se budu podrobněji zabývat Altmanovým bankrotním modelem.

Z – skóre (Altmanův model)

Altmanův model bankrotu (index důvěryhodnosti) se řadí mezi nejznámější a nejpoužívanější modely. Vypovídá o finanční situaci podniku.

Altmanův model publikovaný v roce 1968 pro společnosti, jejichž *akcie jsou obchodované* (kotované) *na kapitálovém trhu*, vypadá takto:

$$Z - skóre = 1,2 * X_1 + 1,4 * X_2 + 3,3 * X_3 + 0,6 * X_4 + 1,0 * X_5$$

kde:

$$X_1 = \text{Pracovní kapitál/Aktiva}$$

$$X_2 = \text{Nerozdělený zisk/Aktiva}$$

$$X_3 = \text{EBIT/Aktiva}$$

$$X_4 = \text{Tržní cena akcií/Dluhy celkem}$$

$$X_5 = \text{Tržby/Aktiva}$$

Vyhodnocení:

- podniky s minimální pravděpodobností bankrotu ($Z > 2,99$)
- podniky s vysokou pravděpodobností bankrotu ($Z < 1,81$)
- podniky v šedé zóně ($1,81 \leq Z \leq 2,99$)

Pro ostatní společnosti, které nemají akcie kotované na kapitálovém trhu, platí pouze tato verze:

$$Z - \text{skóre} = 0,717 * X_1 + 0,847 * X_2 + 3,107 * X_3 + 0,420 * X_4 + 0,998 * X_5$$

kde:

$$X_4 = \text{Účetní hodnota vlastního kapitálu/Dluhy celkem}$$

Vyhodnocení:

- podniky s minimální pravděpodobností bankrotu ($Z > 2,90$)
- podniky s vysokou pravděpodobností bankrotu ($Z < 1,20$)
- podniky v šedé zóně ($1,20 \leq Z \leq 2,90$)

II PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA PODNIKU

Firma XY úspěšně podniká v regionu Zlín již 15let. Zabývá se výrobou nástrojů ze slinutých karbidů.

Je to menší firma, která zaměstnává okolo 13 zaměstnanců. Firmu řídí majitel a manažer v jedné osobě. Vedení firmy vyžaduje vlastní zodpovědnost svých pracovníků, samostatnost a maximální nasazení. Chce motivované a angažované pracovníky.

V zájmu udržení vysoké kvality svých výrobků společnost investovala do modernizace výrobních zařízení a nových technologií.

Výrobky firmy XY jsou prodávány v rámci České republiky, export činí pouze necelých 10%, přičemž hlavními odběratelem je Slovensko.

4.1 Obory činnosti

Podnik se zabývá výrobou frézovacích nástrojů. Jedná se o frézy pro výrobu forem, frézy válcové, dále nástroje pro obrábění hliníku a grafitu.

Asi 50% produkce tvoří nástroje speciální a zakázkové, dle požadavků zákazníků.

Podnik prosazuje individuální přístup ke každé zakázce a klade velký důraz na kvalitu svých výrobků ve všech ohledech. Jsou to především maximální užité vlastnosti, kvalitní povrch a dlouhá životnost výrobků.

4.2 Předmět podnikání

Mezi aktuální předměty podnikání, patří:

- zámečnictví;
- nástrojařství

5 ZÁKLADNÍ ROZDĚLENÍ ÚČETNÍCH VÝKAZŮ

5.1 Rozvaha

Základním účetním výkazem každého podniku je jeho rozvaha, která nás informuje o majetku, který podnik vlastní a z jakých zdrojů je tento majetek financován.

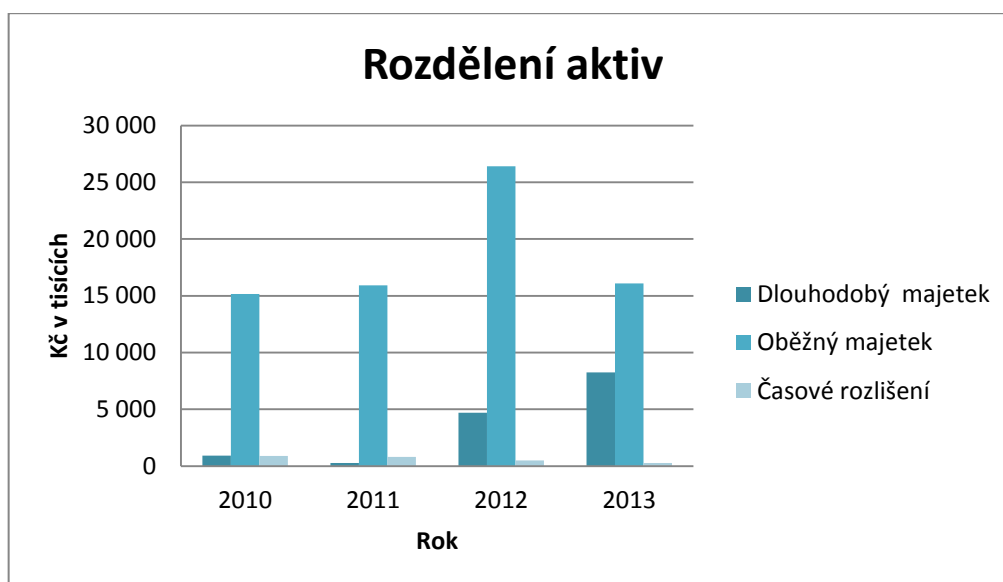
5.1.1 Aktiva

Následující tabulka udává přehled o základním rozdělení aktiv a jeho hodnotách.

Položka rozvahy (v tis. Kč)	Rok			
	2010	2011	2012	2013
AKTIVA CELKEM	16 950	16 981	31 584	24 626
Dlouhodobý majetek	907	263	4 687	8 260
Oběžný majetek	15 146	15 928	26 404	16 092
Časové rozlišení	896	791	493	275

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 1 Základní rozdělení aktiv

Zdroj: vlastní

Graf 1 Základní rozdělení aktiv

Z předchozího grafu vyplývá, že oběžný majetek tvoří většinu celkových aktiv, v roce 2011 je to dokonce 94%. Zvýšení hodnot dlouhodobého majetku v letech 2012 a 2013 bylo způsobeno investicemi do nákupu strojů a zařízení

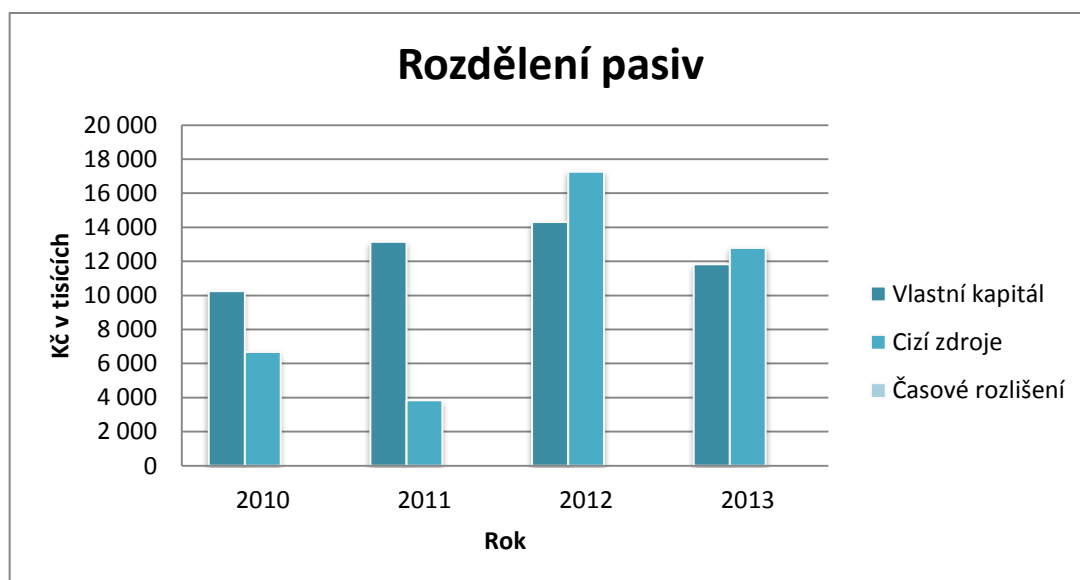
5.1.2 Pasiva

Položka rozvahy (v tis. Kč)	Rok			
	2010	2011	2012	2013
PASIVA CELKEM	16 950	16 981	31 584	24 626
Vlastní kapitál	10 262	13 145	14 316	11 826
Cizí zdroje	6 688	3 836	17 268	12 800
Časové rozlišení	0	0	0	0

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 2 Základní rozdělení pasiv

Z následujícího grafu je patrné, že v letech 2010 a 2011 převyšuje vlastní kapitál cizí zdroje. V dalších dvou letech se situace mění a naopak cizí zdroje převyšují základní kapitál. Velkou část cizích zdrojů v letech 2012 a 2013 tvoří dlouhodobé bankovní úvěry, které společnost použila na financování strojů a zařízení.

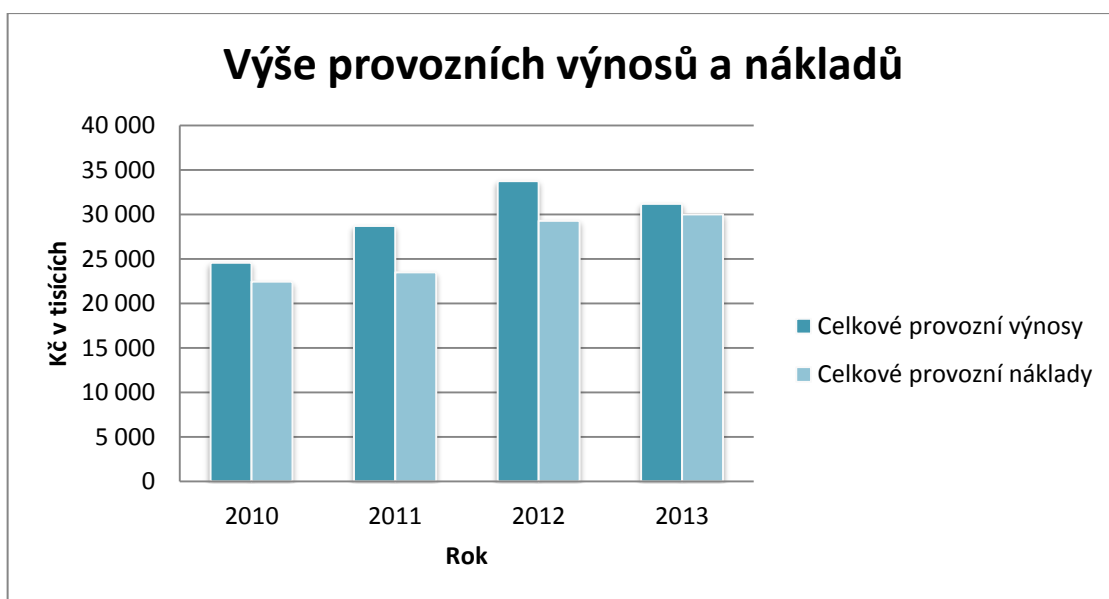

Zdroj: vlastní

Graf 2 Základní rozdělení pasiv

5.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty umožňuje sledovat tvorbu výsledku hospodaření, podává přehled o nákladech a výnosech za jednotlivé činnosti. Ve všech sledovaných letech převyšovaly výnosy nad náklady. Vývoj celkových provozních nákladů a výnosů znázorňuje následující graf.

Zdroj: vlastní

Graf 3 Celkové provozní výnosy a náklady v jednotlivých letech

Z grafu vyplývá, že celkový výsledek hospodaření je pozitivní, protože firma vždy generovala zisk. S růstem provozních výnosů, rostou i provozní náklady. Největší položkou výnosů jsou výkony (tržby za prodej vlastních výrobků a služeb). Dominantní položkou nákladů je výkonová spotřeba (náklady na materiál, energie a služby). Zanedbatelnou položkou nejsou také osobní náklady (mzdy, náklady na SP a ZP).

6 ANALÝZA ABSOLUTNÍCH UKAZATELŮ

V rámci analýzy absolutních ukazatelů jsem provedla analýzu majetkové a finanční struktury rozvahy, dále pak analýzu výnosů a nákladů s využitím horizontální a vertikální analýzy.

6.1 Majetková struktura podniku – aktiva

Tex(v tis.Kč)	2010	2011	2012	2013
AKTIVA	16 950	16 981	31 584	24 626
Dlouhodobý majetek	907	263	4 687	8 260
DNM	713	175	0	0
DHM	194	88	4 687	8 260
DFM	0	0	0	0
Oběžná aktiva	15 146	15 928	26 404	16 092
Zásoby	9 349	10 025	9 666	7 987
Krátkodobé pohledávky	5 236	5 502	5 539	7 944
KFM	562	401	11 198	161
Časové rozlišení aktiv	897	790	493	274

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 3 Majetková struktura podniku XY

6.1.1 Horizontální analýza aktiv

U jednotlivých položek rozvahy jsem analyzovala vývoj jejich hodnot v čase, které jsem následně uspořádala do tabulek. Hodnoty jsou vyjádřeny z hlediska změn jak v absolutním tak relativním vyjádření.

Následující tabulka podává přehled o horizontálním vývoji základních aktiv společnosti. V letech 2010 až 2012 se hodnota celkových aktiv zvyšovala. Zvýšení celkových aktiv v roce 2012 o více jak 86% v relativním vyjádření, v absolutním vyjádření o 14 603 tis Kč, bylo způsobeno zvýšením dlouhodobého i oběžného majetku. Z celkového dlouhodobého majetku se nejvíce zvýšil dlouhodobý hmotný majetek, v absolutním vyjádření o 4 599 tis. Kč. Toto navýšení bylo ovlivněno nákupem samostatných movitých věcí, podnik investoval do nákupu nových strojů a zařízení. Z oběžných aktiv se nejvíce zvýšil krátkodobý finanční majetek, v absolutním vyjádření o více jak 10 297 tis. Kč (peníze na účtech v bance). I v roce 2013 pokračují investice podniku do nákupu strojů a zařízení,

dochází ke zvýšení dlouhodobého hmotného majetku o více jak 76% v relativním vyjádření, v absolutním vyjádření je to o více jak 3 573 tis. Kč. V roce 2013, ale také dochází k celkovému poklesu aktiv v relativním vyjádření o 22%, tj. v absolutním o 6 958 tis. Kč, což je způsobeno poklesem oběžných aktiv, zejména krátkodobým finančním majetkem, v relativním vyjádření o více jak 98% a snížením zásob o více jak 17%. V tomto roce naopak dochází ke zvýšení krátkodobých pohledávek o více jak 43% v relativním vyjádření, v absolutním je to o více jak 2 405 tis. Kč. Asi 78% těchto krátkodobých pohledávek činí pohledávky z obchodních vztahů.

U časového rozlišení můžeme zaznamenat ve všech sledovaných letech pokles. V této položce jsou zastoupeny náklady příštích období, kdy firma platila předem za pronájem výrobních prostor.

Položky rozvahy	Absolutní změna (v tis. Kč)			Relativní změna (v %)		
	10/11	11/12	12/13	10/11	11/12	12/13
AKTIVA	31	14 603	-6 958	0,18	86,00	-22,03
Dlouhodobý majetek	-644	4 424	3 573	-71,00	1 682,13	76,23
Dlouhodobý nehmotný	-538	-175	0	-75,46	-100,00	0,00
Dlouhodobý hmotný	-106	4 599	3 573	-54,64	5 226,14	76,23
Oběžná aktiva	782	10 476	-10 312	5,16	65,77	-39,05
Zásoby	676	-359	-1 679	7,23	-3,58	-17,37
Krátkodobé pohledávky	266	37	2 405	5,08	0,67	43,42
KFM	-161	10 797	-11 037	-28,65	2 692,52	-98,56
Časové rozlišení aktiv	-107	-297	-219	-11,93	-37,59	-44,42

Zdroj: vlastní

Tab. 4 Horizontální analýza aktiv

6.1.2 Vertikální analýza aktiv

Dále jsem provedla vertikální analýzu aktiv, jejímž cílem bylo zjistit, jak velký podíl na celku mají jednotlivé položky aktiv. Jako celek jsem zvolila celkovou hodnotu aktiv.

Z následující tabulky vyplývá, že v letech 2010 a 2011, tvoří největší podíl na celkových aktivech oběžný majetek (50-60% zásoby, 30% krátkodobé pohledávky). V těchto letech je to zhruba okolo 90%. V dalších letech se tento podíl na celkových aktivech podniku snižuje, v důsledku pořízení dlouhodobého majetku, zejména hmotného (stroje a zařízení). Dlouhodobý hmotný majetek v letech 2012 až 2013 dosáhl 15% a 34% podílu na celkových aktivech. Dlouhodobý nehmotný majetek (software) tvoří jen nepatrnou část

dlouhodobého majetku, a je to z toho důvodu, že je již téměř zcela odepsán. V roce 2012 měl výrazný vliv na zvýšení oběžných aktiv krátkodobý finanční majetek (peníze v bance). Krátkodobý finanční majetek tvořil téměř 35% z celkových aktiv. V ostatních letech je téměř zanedbatelný, pohybuje se v řádech procent. Nemalý podíl celkových aktiv tvoří krátkodobé pohledávky, je to okolo 30%. Největší část těchto krátkodobých pohledávek zaujímají pohledávky z obchodních vztahů. V roce 2012 se tento podíl podařilo snížit na 18%.

	2010		2011		2012		2013	
AKTIVA	16 950	100%	16 981	100%	31 584	100%	24 626	100%
Dlouhodobý majetek	907	5%	263	2%	4 687	15%	8 260	34%
DNM	713	4%	175	1%	0	0%	0	0%
DHM	194	1%	88	1%	4 687	15%	8 260	34%
DFM	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Oběžná aktiva	15 146	89%	15 928	94%	26 404	84%	16 092	65%
Zásoby	9 349	55%	10 025	59%	9 666	31%	7 987	32%
Krátkodobé pohledávky	5 236	31%	5 502	32%	5 539	18%	7 944	32%
KFM	562	3%	401	2%	11 198	35%	161	1%
Časové rozlišení aktiv	897	5%	790	5%	493	2%	274	1%

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 5 Vertikální analýza aktiv

6.2 Finanční struktura podniku – pasiva

(v tis Kč)	2010	2011	2012	2013
PASIVA	16 950	16 981	31 584	24 626
Vlastní kapitál	10 262	13 145	14 316	11 826
Základní kapitál	8 489	8 726	11 928	11 206
VH min. let	0	0	0	0
VH úč. období	1 774	4 418	2 388	620
Cizí zdroje	6 688	3 836	17 268	12 800
Krátkodobé závazky	1 888	2 636	4 950	-7 142
Bankovní úvěry - dlouhodobé	4 800	1 200	12 318	19 943
Časové rozlišení	0	0	0	0

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 6 Finanční struktura podniku XY

6.2.1 Horizontální analýza pasiv

Následuje tabulka, která podává přehled o horizontálním vývoji základních pasiv společnosti.

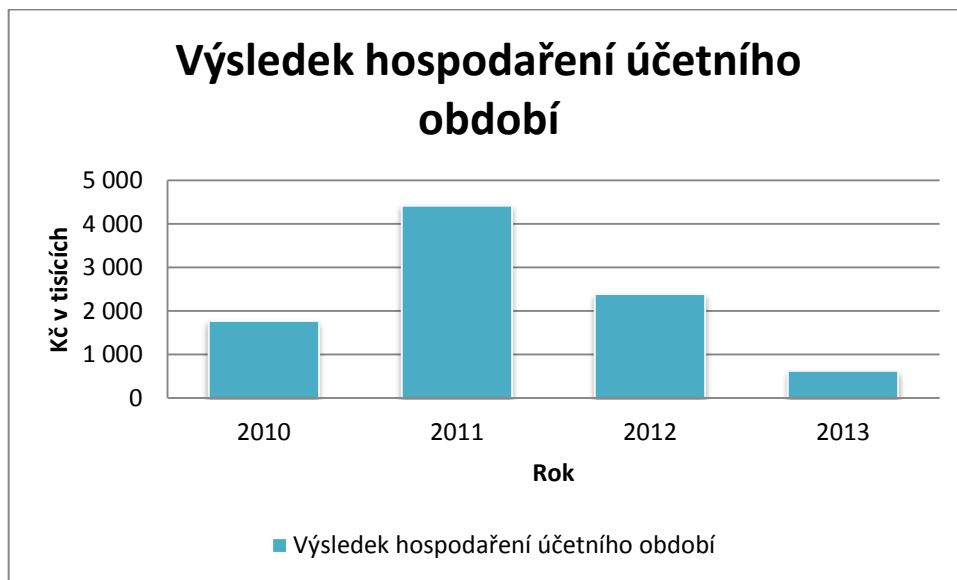
Položky rozvahy	Absolutní změna (v tis. Kč)			Relativní změna (v %)		
	10/11	11/12	12/13	10/11	11/12	12/13
PASIVA	31	14 603	-6 958	0,18	86,00	-22,03
Vlastní kapitál	2 882	1 171	-2 490	28,09	8,91	-17,39
Základní kapitál	238	3 202	-722	2,79	36,69	-6,06
VH min. let	0	0	0	0,00	0,00	0,00
VH úč. období	2 645	-2 030	-1 768	149,04	-45,95	-74,04
Cizí zdroje	-2 851	13 432	-4 468	-42,64	350,16	-25,87
Krátkodobé závazky	624	2 314	-12 092	39,62	87,78	-244,28
Bankovní úvěry dlouhodobé	-3 600	11 118	7 625	-75,00	926,50	61,90
Časové rozlišení	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní

Tab. 7 Horizontální analýza pasiv

Vlastní kapitál vykazoval ve všech sledovaných obdobích kladných hodnot. Výše vlastního kapitálu byla ovlivněna nejenom výsledkem hospodaření za běžné účetní období, ale i změnami základního kapitálu. V letech 2010 až 2012 s rostoucím základním kapitálem roste i vlastní kapitál. V roce 2013 dochází ke snížení základního kapitálu v absolutním vyjádření o více jak 722 tis Kč, v relativním vyjádření je to o více jak 6%. V tomtéž roce se snížil vlastní kapitál v absolutním vyjádření o 2 490 tis Kč, v relativním vyjádření je to o 17%. V letech 2010 až 2011 hodnoty vlastního kapitálu převyšovaly cizí zdroje. V následujících dvou letech dochází k navýšení cizích zdrojů. Hodnoty vlastního kapitálu jsou nižší než hodnoty cizích zdrojů. V roce 2012 se výrazně navýšily bankovní úvěry (v absolutním vyjádření o 11 118 tis Kč), což souvisí zejména s investicí do nových strojů a zařízení. V tomto roce se cizí zdroje navýšily o 350% oproti roku 2011. Na toto zvýšení cizích zdrojů měl velký podíl bankovní dlouhodobý úvěr, ale i zvýšení krátkodobých závazků. V roce 2013 dochází ke snížení cizích zdrojů o 26%, je to především díky snížení krátkodobých závazků. Firma získala dotace od státu na inovaci nástrojů na obrábění.

Ve všech sledovaných letech vykazovala firma zisk, nejlepšího výsledku hospodaření za běžné účetní období dosáhla firma v roce 2011, v roce 2013 naopak dosáhla nejnižšího výsledku hospodaření, jak ukazuje následující graf.

Zdroj: vlastní

Graf 4 Výsledek hospodaření za účetní období

6.2.2 Vertikální analýza pasiv

Následující tabulka udává přehled o vertikálním rozboru pasiv.

	2010		2011		2012		2013	
PASIVA	16 950	100%	16 981	100%	31 584	100%	24 626	100%
Vlastní kapitál	10 262	61%	13 145	77%	14 316	45%	11 826	48%
Základní kapitál	8 489	50%	8 726	51%	11 928	38%	11 206	46%
VH min. let	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
VH úč. období	1 774	10%	4 418	26%	2 388	8%	620	3%
Cizí zdroje	6 688	39%	3 836	23%	17 268	55%	12 800	52%
Krátkodobé závazky	1 888	11%	2 636	16%	4 950	16%	-7 142	-29%
Bankovní úvěry - dlouhodobé	4 800	28%	1 200	7%	12 318	39%	19 943	81%
Časové rozlišení	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 8 Vertikální analýza pasiv

V letech 2010 a 2011 je podíl vlastního kapitálu na celkových pasivech velmi vysoký, v roce 2011 je to dokonce 77%. V následujících letech se tento podíl snižuje díky zvýšení

cizích zdrojů. V roce 2012 tvoří cizí zdroje 55% celkových pasiv, v roce 2013 už je to jen 52%. Cizí zdroje se snížily v důsledku snížení krátkodobých závazků (dotace stát).

7 ANALÝZA TOKOVÝCH UKAZATELŮ

Pro získání přehledu o vývoji výnosů a nákladů podniku a jejich struktuře jsem využila horizontální a vertikální analýzu položek ve výkazu zisku a ztráty.

7.1.1 Analýza výnosů

	2010	2011	2012	2013
Tržby za prodej zboží	0	0	0	0
Výkony	24 515	28 655	33 671	31 186
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	24 647	28 753	32 533	32 496
Změna stavu vnitropodnikových zásob	-132	-98	1 138	-1 310
Aktivace	0	0	0	0
Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	55	53	68	0
Ostatní provozní výnosy	0	0	0	2
Tržby z prodeje cenných papírů	0	0	0	0
Výnosy z DFM	0	0	0	0
Výnosové úroky	0	0	0	0
Ostatní finanční výnosy	305	469	119	529
Mimořádné výnosy	0	0	0	0
Výnosy celkem	24 875	29 177	33 858	31 717

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 9 Analýza výnosů

Vzhledem k dosahovaným výnosům je evidentní, že podnik má výrazně výrobní charakter. Největší část výnosů představují tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Tržby za prodej zboží nejsou prakticky žádné. Tržby z prodeje DM představují minimální podíl na výnosech firmy, činí méně než 1%. Ostatní výnosy tvoří taktéž velmi nízký podíl na celkových výnosech.

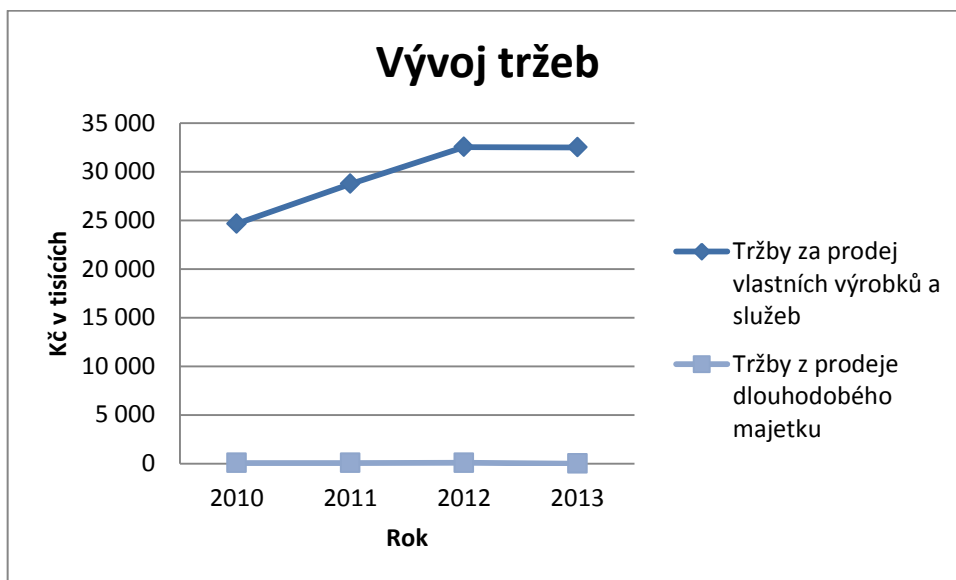
Položka VZZ	Absolutní změna (v tis. Kč)			Relativní změna (v %)		
	10/11	11/12	12/13	10/11	11/12	12/13
Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	4106	3780	-37	16,66	13,15	-0,11
Tržby z prodeje DM	-2	15	-68	-3,64	28,30	-100,00
Ostatní finanční výnosy	164	-350	410	53,77	-74,63	344,54

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 10 Horizontální analýza výnosů

V případě společnosti XY se výkony v období let 2010 až 2012 zvýšily o více než 37%, což bylo způsobeno nárůstem tržeb za vlastní výrobky a služby. V roce 2013 došlo k velmi zanedbatelnému snížení tržeb, pouze o 37 tis Kč v absolutním vyjádření.

O vývoji jednotlivých tržeb informuje i následující graf.

Zdroj: vlastní

Graf 5 Vývoj tržeb

	2010		2011		2012		2013	
Výkony	24 515	98,55%	28 655	98,21%	33 671	99,45%	31 186	98,32%
Tržby za prodej vl. výrobků a sl.	24 647	99,08%	28 753	98,55%	32 533	96,09%	32 496	102,46%
Změna stavu vnitř. zásob	-132	-0,53%	-98	-0,34%	1 138	3,36%	-1 310	-4,13%
Tržby z prodeje dlouh. majetku	55	0,22%	53	0,18%	68	0,20%	0	0,00%
Ostat. provozní výnosy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	2	0,01%
Ostat. finanční výnosy	305	1,23%	469	1,61%	119	0,35%	529	1,67%
Mimoř. výnosy	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Výnosy celkem	24 875	100,00%	29 177	100,00%	33 858	100,00%	31 717	100,00%

Zdroj: vlastní

Tab. 11 Vertikální analýza výnosů

7.1.2 Analýza nákladů

	2010	2011	2012	2013
Náklady vynaložené na prodané zboží	0	23	58	1
Výkonová spotřeba	15 988	16 657	20 072	19 946
<i>Spotřeba materiálu a energie</i>	5 797	6 960	10 822	10 836
<i>Služby</i>	10 190	9 697	9 251	9 110
Osobní náklady	5 399	6 064	7 571	6 682
<i>Mzdové náklady</i>	3 686	4 026	4 862	4 764
<i>Náklady na SP a ZP</i>	1 712	2 038	2 708	1 918
<i>Sociální náklady</i>	0	0	0	0
Daně a poplatky	16	28	14	10
Odpisy DHM a DNM	918	646	1 537	3 355
Zůstatková cena prodaného DM a materiálu	0	0	0	0
Změna stavu rezerv (provoz.)	0	0	0	0
Ostatní provozní náklady	108	74	5	11
Prodané CP	0	0	0	0
Změna stavu rezerv (finanč.)	0	0	0	0
Nákladové úroky	169	138	48	494
Ostatní finanční náklady	145	276	290	470
Daň z příjmů za běžnou činnost	359	853	1 874	127
Mimořádné náklady	0	0	0	0
Náklady celkem	23 102	24 759	31 469	31 096

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 12 Analýza nákladů

Vývoj celkových nákladů společnosti XY ve sledovaných letech má podobnou tendenci jako její celkové výnosy. Z hlediska nákladů je možné u společnosti XY, konstatovat nejvyšší zastoupení výkonové spotřeby na celkových nákladech, což je pro výrobní podniky charakteristické. Podíl výkonové spotřeby na nákladech se pohybuje v rozmezí 60-70%. Spotřeba materiálů a energií v analyzovaných letech stoupá v závislosti na prodeji vlastních výrobků a služeb. Snížení nákladů můžeme zaznamenat u položky služby, která je součástí výkonové spotřeby. V roce 2011 úspora činila v absolutním vyjádření 493 tis. Kč, v roce 2012 to bylo 446 tis. Kč, v roce 2013 jen 141 tis. Kč. Tyto služby zahrnují především náklady na opravu a udržování, cestovné, náklady na reprezentaci, nájemné. Největší část těchto nákladů tvoří pronájem výrobních prostor.

Další zvýšení nákladů můžeme zaznamenat u položky osobní náklady, kterou v největší míře ovlivňují náklady mzdové. V roce 2011 činil nárůst osobních nákladů v absolutním vyjádření 665 tis. Kč. V roce 2012 dokonce 1 507 tis Kč, což je asi 25% v relativním

vyjádření. V roce 2013 dochází ke snížení osobních nákladů, v absolutní hodnotě úspora činí 889 tis. Kč, v relativní hodnotě mluvíme o úspoře 12% oproti předchozímu roku.

Za zmínku určitě stojí položka odpisy DM, která se v roce 2012 zvýšila o 891 tis. Kč, v následujícím roce o 1 818 tis. Kč v absolutním vyjádření. Firma odepisuje stroje, které nakoupila. Odpisy snižují zisk a slouží jako interní zdroj financování.

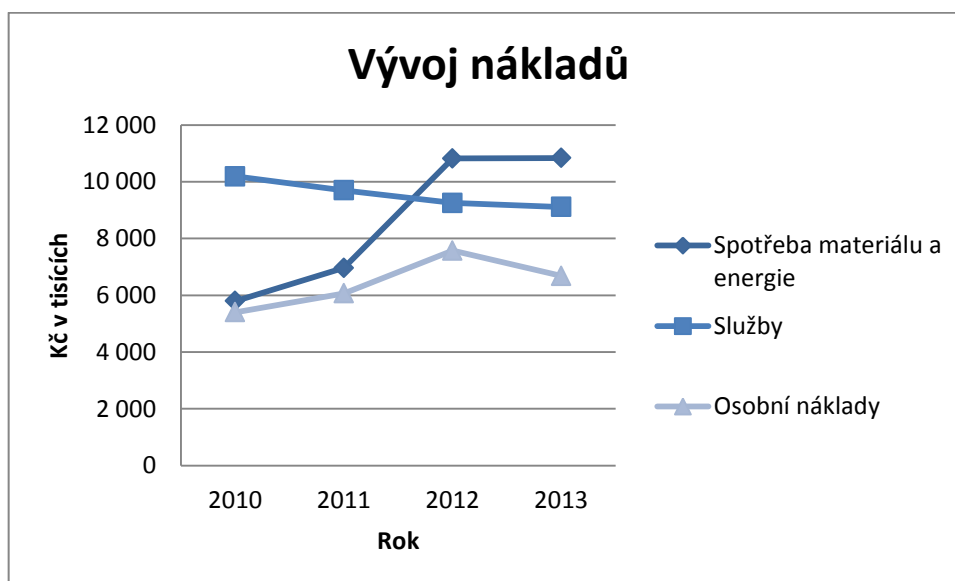
Následující tabulka udává přehled o absolutních a relativních změnách nákladů.

Položky VZZ	Absolutní změna (v tis. Kč)			Relativní změna (v %)		
	10/11	11/12	12/13	10/11	11/12	12/13
Náklady vynaložené na prodané zboží	23	35	-57	0,00	152,17	-98,28
Výkonová spotřeba	669	3 415	-126	4,18	20,50	-0,63
<i>Spotřeba materiálu a energie</i>	1 163	3 862	14	20,06	55,49	0,13
<i>Služby</i>	-493	-446	-141	-4,84	-4,60	-1,52
Osobní náklady	665	1 507	-889	12,32	24,85	-11,74
Ostatní provozní náklady	-34	-69	6	-31,48	-93,24	120,00
Nákladové úroky	-31	-90	446	-18,34	-65,22	929,17
Ostatní finanční náklady	131	14	180	90,34	5,07	62,07

Zdroj: vlastní

Tab. 13 Horizontální analýza nákladů

Vývoj jednotlivých nákladů je také zaznamenán v následujícím grafu.

Zdroj: vlastní

Graf 6 Vývoj nákladů

	2010		2011		2012		2013	
Náklady vynalož. na prod. zboží	0	0,00%	23	0,09%	58	0,18%	1	0,00%
Výkon. spotřeba	15 988	69,21%	16 657	67,28%	20 072	63,78%	19 946	64,14%
<i>Spotř. materiálu a energie</i>	05 797	25,09%	6 960	28,11%	10 822	34,39%	10 836	34,85%
<i>Služby</i>	10 190	44,11%	9 697	39,17%	9 251	29,40%	9 110	29,30%
Osobní náklady	5 399	23,37%	6 064	24,49%	7 571	24,06%	6 682	21,49%
Daně a poplatky	16	0,07%	28	0,11%	14	0,05%	10	0,03%
Odpisy DHM, DNM	918	3,97%	646	2,61%	1 537	4,88%	3 355	10,79%
Ostat. provoz. nákl.	108	0,47%	74	0,30%	5	0,02%	11	0,03%
Nákladové úroky	169	0,73%	138	0,56%	48	0,15%	494	1,59%
Ostat. finanč. nákl.	145	0,63%	276	1,11%	290	0,92%	470	1,51%
Daň z příjmů za b.č.	359	1,55%	853	3,45%	1 874	5,96%	127	0,41%
Mimořád. náklady	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%
Náklady celkem	23 102	100,00%	24 759	100,00%	31 469	100,00%	31 096	100,00%

Zdroj: vlastní

Tab. 14 Vertikální analýza nákladů

Jak už bylo řečeno předem, největší podíl na celkových nákladech společnosti mají výkony. Ve sledovaných letech se podíl výkonové spotřeby pohybuje v rozmezí 64% až 70%. V roce 2010 činily náklady na spotřebu materiálu a energie 25%. V roce 2013 tyto náklady tvořily již 35% celkových nákladů. Další významnou položkou nákladů jsou osobní náklady, které se v průběhu let 2010 až 2012 držely na stejné úrovni zhruba 24% celkových nákladů. V roce 2013 se dokonce tyto náklady snížily, a tvořily jen 21%. V roce 2013 se zvýšil podíl odpisů DM na celkových nákladech na 11% (odpisy strojů).

Podíl výkonové spotřeby na nákladech se pohybuje u výrobního podniku v následujících hodnotách, viz tabulka.

	2 010	2 011	2 012	2 013
Výkonová spotřeba	67,95%	70,26%	69,53%	69,80%

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z MPO

Tab. 15 Výkonová spotřeba odvětví

8 ANALÝZA ROZDÍLOVÝCH UKAZATELŮ

K nejvýznamnějším rozdílovým ukazatelům patří čistý pracovní kapitál (provozní kapitál), který informuje o platební schopnosti podniku.

8.1.1 ČPK

V následující tabulce je uveden vývoj čistého pracovního kapitálu společnosti XY. Ve všech sledovaných letech nabývá kladných hodnot, což znamená, že krátkodobé závazky jsou nižší než krátkodobý majetek, který je zdrojem pro splácení těchto závazků. Firma má tedy k dispozici „finanční polštář“. Kladný ČPK je dobrým znamením pro věřitele, ale příliš vysoký ČPK je pro podnik neefektivní. V roce 2012 a 2013 dochází k zvýšení ČPK, které bylo způsobeno snížením krátkodobých závazků. Firma získává dotace od státu na inovaci výrobních strojů a zařízení.

Položka rozvahy (v tis. Kč)	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Oběžný majetek	15 146	15 928	26 404	16 092
Krátkodobé závazky	1 888	2 636	4 950	-7 142
Krátkodobé bankovní úvěry	0	0	0	0
Čistý pracovní kapitál	13 258	13 292	21 454	23 234

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 16 Čistý pracovní kapitál

Zdroj: vlastní

Graf 7 Vývoj čistého pracovního kapitálu

9 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ

Jednou z nejoblíbenějších metod finanční analýzy, je analýza účetních výkazů pomocí poměrových ukazatelů, která nám umožňuje získat rychlý přehled o finanční situaci podniku. V následující části mé práce jsou uvedeny nejčastěji používané poměrové ukazatele, které lze využít ve finanční analýze.

9.1 Ukazatele rentability

Rentabilita (výnosnost), měří schopnost podniku generovat zisk s použitím investovaného kapitálu. Principem výpočtů ukazatelů rentability je podíl zisku k vybrané položce rozvahy nebo výkazu zisku a ztráty. Jednotlivé ukazatele jsou vyčísleny níže.

Položky výkazů v (tis. Kč)	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Celková aktiva	16 950	16 981	31 584	24 626
Vlastní kapitál	10 262	13 145	14 316	11 826
EBIT (provozní VH)	2 142	5 216	4 482	1 183
EAT (čistý zisk)	1 774	4 418	2 388	620
Tržby	24 647	28 753	32 533	32 496
Provozní náklady	22 428	23 491	29 257	30 005
Počet pracovníků	12	12	13	13
Rentabilita celkového kapitálu-ROA	12,64%	30,72%	14,19%	4,80%
Rentabilita vlastního kapitálu-ROE	17,28%	33,61%	16,68%	5,25%
Rentabilita tržeb	0,07 Kč	0,15 Kč	0,07 Kč	0,02 Kč
Rentabilita nákladů	0,08 Kč	0,19 Kč	0,08 Kč	0,02 Kč
Rentabilita pracovní síly	148 Kč	368 Kč	184 Kč	48 Kč

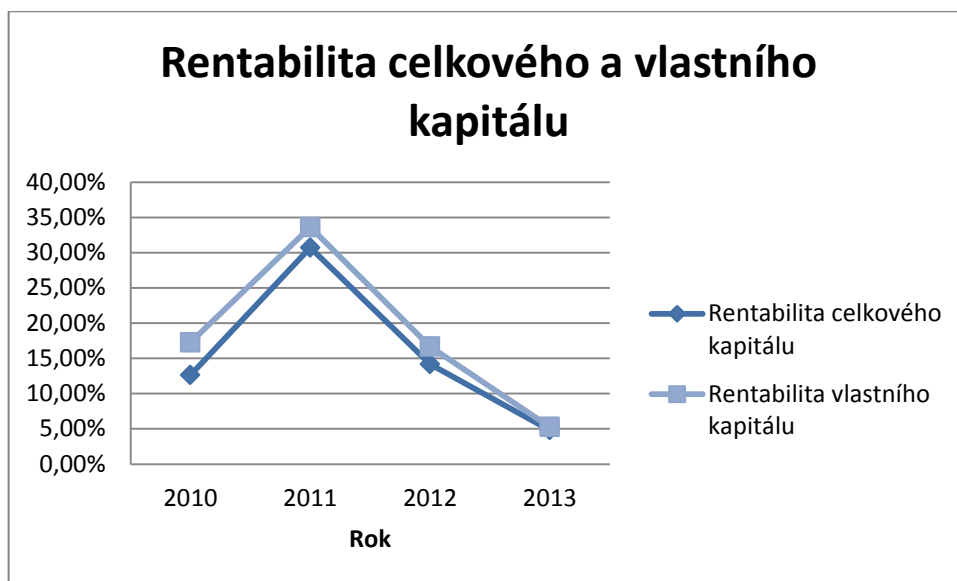
Zdroj: vlastní

Tab. 17 Ukazatele rentability

Rentabilita celkového kapitálu měří výkonnost neboli produkční sílu podniku. V roce 2011 pracoval podnik neefektivněji, kdy na 1 Kč celkových aktiv připadalo 0,31 Kč zisku před úroky a zdaněním. V roce 2013 bylo dosaženo nejnižších hodnot rentability za sledované období, kdy společnost na 1 Kč celkových aktiv vytvořila pouze 0,04 Kč zisku před úroky a zdaněním.

Měřením rentability vlastního kapitálu lze vyjádřit výnosnost kapitálu vloženého vlastníky podniku. Výsledek ukazatele by se měl pohybovat alespoň několik procent nad průměrem

úročení dlouhodobých vkladů. V letech 2010 až 2012 společnost těchto hodnot dosáhla, v následujícím roce 2013 došlo k výkyvu a rentabilita vlastního kapitálu se snížila.

Zdroj: vlastní

Graf 8 Rentabilita celkového a vlastního kapitálu

Hodnota rentability vlastního kapitálu by měla být vyšší než hodnota celkového kapitálu. Tato podmínka je ve všech sledovaných letech splněna, jak je zřejmé z předchozího grafu.

Rentabilita tržeb

Nejlepších výsledků podnik dosáhl v roce 2011, kdy vyprodukoval z 1 Kč tržeb 0,15 Kč zisku.

Rentabilita nákladů

Tento ukazatel hodnotí, kolik korun zisku je společnost schopna vyprodukovat na 1 Kč nákladů. V roce 2011 byla společnost nejvíce úspěšná, na 1Kč nákladů vyprodukovala 0,19 Kč zisku.

Rentabilita pracovní síly

Ukazatel pracovní síly vyjadřuje, kolik zisku na jednoho pracovníka je schopna firma vyprodukovat. V roce 2011 byla firma schopna vyprodukovat na jednoho zaměstnance dokonce 368 tis. Kč zisku, v roce 2013 zisk na jednoho pracovníka klesl na 48 tis. Kč.

9.2 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky, je to schopnost přeměnit aktiva na peníze. Analýza likvidity se zabývá třemi základními druhy likvidity – ukazatelem běžné, pohotové a okamžité likvidity. Hodnoty jednotlivých likvidit jsou uvedeny v následující tabulce.

Položka rozvahy (v tis. Kč)	2010	2011	2012	2013
Oběžná aktiva	15 146	15 928	26 404	16 092
Zásoby	9 349	10 025	9 666	7 987
Krátkodobé závazky	1 888	2 636	4 950	-7 142
KFM	562	401	11 198	161
Běžná likvidita	8,02	6,04	5,33	-2,25
Pohotová likvidita	3,07	2,24	3,38	-1,13
Okamžitá likvidita	0,30	0,15	2,26	-0,02

Zdroj: vlastní

Tab. 18 Ukazatele likvidity

Ukazatel běžné likvidity je někdy nazýván ukazatelem solventnosti a udává kolikrát je podnik schopen uspokojit své věřitele, kdyby všechen svůj oběžný majetek proměnil na peníze. Doporučená hodnota ukazatele se pohybuje v rozmezí 1,5 až 2,5. Situace se liší v jednotlivých odvětvích. V letech 2010 až 2012 podnik dosahuje vyšších hodnot ukazatele, což je typické pro podniky s vysokými zásobami a delšími lhůtami splatnosti pohledávek z obchodních vztahů.

V ukazateli pohotové likvidity je odstraněn vliv zásob, které jsou nejméně likvidním oběžným aktivem. Tento ukazatel by měl nabývat hodnot v rozmezí 1 až 1,5. V letech 2010 až 2012 je hodnota ukazatele nad doporučenou hodnotou. Podnik by měl neustále usilovat o optimální strukturu zásob, vyšší hodnoty jsou příznivé pro věřitele nikoliv pro majitele podniku.

U okamžité likvidity používáme pouze nejlikvidnější složky oběžného majetku, krátkodobý finanční majetek. Doporučená hodnota ukazatele se pohybuje mezi 0,2-0,5. Těchto hodnot společnost dosáhla pouze v letech 2010 a 2011. V roce 2012 byla tato hodnota vyšší, podnik zadržoval více peněžních prostředků, než bylo nutné.

V posledním sledovaném roce se likvidity dostávají do záporných hodnot, v důsledku snížení krátkodobých závazků (dotace od státu, které se účtují vždy na straně pasiv).

Ve srovnání s odvětvím jsou dosažené hodnoty podniku (tabulka 18) o hodně vyšší, příliš vysoká hodnota svědčí o zbytečně vysoké hodnotě ČPK a drahém financování.

Následující tabulka uvádí vývoj ukazatelů likvidity v odvětví, které splňují doporučené hodnoty.

	2010	2011	2012	2013
Běžná likvidita	1,68	1,71	1,73	1,72
Pohotová likvidita	1,07	1,01	1,08	1,16
Okamžitá likvidita	0,29	0,27	0,22	0,24

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z MPO

Tab. 19 Likvidita v odvětví

9.3 Ukazatele aktivity

Při všech výpočtech jsem vycházela z tržeb vlastních výrobků a služeb, které jsou hlavním zdrojem výnosů firmy. Výsledky jednotlivých ukazatelů jsou součástí následující tabulky.

Položka výkazu (v tis.)	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Aktiva celkem	16 950	16 981	31 584	24 626
Tržby	24 647	28 753	32 533	32 496
Zásoby	9 349	10 025	9 666	7 987
Krátkodobé pohledávky	5 236	5 502	5 539	7 944
Krátkodobé závazky	1 888	2 636	4 950	-7 142
Obrat zásob	2,64	2,87	3,37	4,07
Doba obratu zásob	138,26	127,26	108,45	89,71
Obrat kr. pohledávek	4,71	5,23	5,87	4,09
Doba obratu kr. pohledávek	77,54	69,84	62,15	89,23
Obrat kr. závazků	13,06	10,91	6,57	-4,55
Doba obratu kr. závazků	27,95	33,47	55,54	-80,22
Obrat aktiv	1,45	1,69	1,03	1,32
Doba obratu aktiv	251,02	215,56	354,35	276,61

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

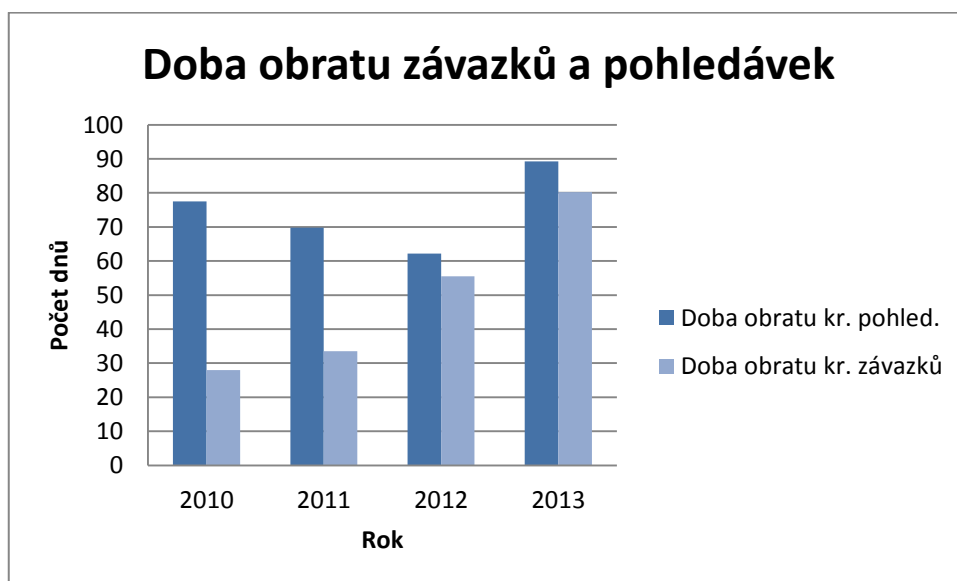
Tab. 20 Ukazatele obratovosti

Ukazatele aktivity měří schopnost podniku využívat vložené prostředky. Mohou mít dvě formy – obrat a dobu obratu. Druhý zmíněný ukazatel je názornější, protože vyjadřuje výsledek ve dnech. V praxi je také používanější.

Ukazatel obratu zásob udává, kolikrát se zásoby přemění v jinou formu oběžného majetku. Z tabulky je zřejmé, že ve sledovaném období se obrat zásob firmy zvyšuje a naopak doba obratu se snižuje, což je pro firmu pozitivní. V roce 2013 firma vázala oběžný majetek v podobě zásob 90 dní a za celý rok byla schopna tyto zásoby přeměnit na hotové výrobky celkem 4 krát.

V roce 2012 bylo dosaženo nejkratší doby obratu krátkodobých pohledávek, odběratelé zaplatily své pohledávky z obchodních vztahů za 63dnů, naopak v roce 2013 se tato doba prodloužila až na 89 dnů. Doba obratu závazků, které firma platila svým dodavatelům, byla nejkratší v roce 2010 a činila pouhých 28 dnů.

Z následujícího grafu je patrné, že doba obratu krátkodobých závazků je kratší, než doba obratu krátkodobých pohledávek. Společnost platí své závazky dříve, než dostává zaplacené své pohledávky, z tohoto pohledu je firma v nevýhodě. Pro firmu by bylo daleko výhodnější, kdyby nastala opačná situace.

Zdroj: vlastní

Graf 9 Doba obratu závazků a pohledávek

V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty obratovosti aktiv v daném odvětví.

Rok	2010	2011	2012	2013
Obrat aktiv	1,15	1,2	1,17	1,17

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z MPO

Tab. 21 Obrat celkových aktiv v odvětví

V porovnání s odvětvím jsou hodnoty analyzované firmy (tabulka 20), na tom mnohem lépe, vyjma roku 2012, kdy se hodnota snížila na 1,03 oproti 1,17. Minimální doporučená hodnota tohoto ukazatele je však 1.

9.4 Ukazatele zadluženosti

Platí obecná zásada, že vlastní kapitál má být větší než cizí zdroje, určitá výše zadlužení je však obvykle pro firmu nezbytná a dokonce užitečná. Důležitým cílem finančního řízení je dosažení optimálního poměru vlastních a cizích zdrojů, jinými slovy optimální zadluženosti. V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty základních ukazatelů zadluženosti.

Položka výkazů (v tis. Kč)	Rok			
	2010	2011	2012	2013
Celková aktiva	16 950	16 981	31 584	24 626
Cizí zdroje	6 688	3 836	17 268	12 800
Vlastní kapitál	10 262	13 145	14 316	11 826
	2010	2011	2012	2013
Celková zadluženost	39,45%	22,59%	54,67%	51,98%
Koeficient samofinancování	60,55%	77,41%	45,33%	48,02%
Míra zadluženosti vlastního kapitálu	0,65	0,29	1,21	1,08

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 22 Ukazatele zadluženosti

Hodnoty krytí dlouhodobých aktiv dlouhodobými zdroji jsou uvedeny níže v tabulce.

Σ VK+dl.závazky+dl.bank.úvěry	15 062	14 345	26 634	31 769
Dlouhodobý majetek	907	263	4 687	8 260
Dlouhodobé zdroje/dlouhodobý majetek	16,60	54,59	5,68	3,85

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 23 Krytí dlouhodobých aktiv dlouhodobými zdroji

Zlaté pravidlo financování říká, že dlouhodobý majetek by měl být kryt dlouhodobými zdroji. Toto pravidlo podnik splňuje, je finančně stabilní, ale drahými dlouhodobými zdroji financuje příliš velkou část krátkodobého majetku podnik je překapitalizován, mluvíme o konzervativní strategii financování, která je bezpečná, ale dražší.

Celková zadluženost podniku v prvních dvou sledovaných letech je nižší než v odvětví, ale v roce 2012–2013 se situace změnila, firma čerpá dlouhodobý úvěr, převažují cizí zdroje nad vlastním kapitálem.

V následující tabulce jsou uvedeny hodnoty celkového zadlužení v odvětví.

Rok	2010	2011	2012	2013
Celková zadluženost	53,82%	55,15%	51,79%	51,10%

Zdroj: vlastní zpracování na základě dat z MPO

Tab. 24 Celková zadluženost v odvětví

Zdroj: vlastní

Graf 10 Vývoj celkové zadluženosti podniku

Doporučené hodnoty **celkové zadluženosti** podniku se dle většiny autorů odborné literatury pohybují mezi 30-60%. Ve všech sledovaných letech se firma pohybovala mezi těmito hodnotami, jen v roce 2011 byla zadluženost pouhých 23%, jak je patrné z předchozího grafu.

Koeficient samofinancování je doplňkovým ukazatelem k ukazateli zadluženosti, jejich součet je 100%. Z výpočtu tohoto ukazatele vyplývá, že firma byla schopna z 48% pokrýt své potřeby vlastními zdroji v roce 2013, zbytek připadl na cizí zdroje.

Ukazatel míry zadluženosti vlastního kapitálu poměří cizí a vlastní kapitál. Tento ukazatel je velmi důležitý pro banku, která se rozhodne, zda poskytne úvěr či nikoliv. Pro

posouzení je důležitý jeho časový vývoj, zda se podíl cizích zdrojů snižuje či zvyšuje. V prvních dvou letech převažuje vlastní kapitál nad cizími zdroji, v následujících letech, převažují cizí zdroje nad vlastním kapitálem, jak je zřejmé z následujícího grafu.

Zdroj: vlastní

Graf 11 Výše vlastního a cizího kapitálu

Ukazatel úrokového krytí

Úrokové krytí charakterizuje výši zadluženosti pomocí schopnosti podniku splácet úroky. Ukazatel informuje o tom, kolikrát by vytvořeným provozním ziskem mohla firma uhradit úroky z úvěru, které čerpá. Dle odborné literatury je doporučená hodnota tohoto ukazatele vyšší než 5. V letech 2010 až 2012 firma tuto hodnotu překročila mnohonásobně, čím vyšší hodnota ukazatele, tím je to pro firmu příznivější. Naopak v roce následujícím, v důsledku nárůstu nákladových úroků z dlouhodobého bankovního úvěru a nižšího provozního výsledku hospodaření se tato hodnota snížila pouze na hodnotu 2,39; jak vyplývá z následující tabulky.

Položka rozvahy (v tis.)	Rok			
	2010	2011	2012	2013
EBIT	2 142	5 216	4 482	1 183
Nákladové úroky	169	138	48	494
Úrokové krytí	12,67	37,80	93,38	2,39

Zdroj: rozvaha firmy v letech 2010-2013, vlastní zpracování

Tab. 25 Ukazatel úrokového krytí

9.5 Souhrnné modely

9.5.1 Pyramidová soustava ukazatelů

K analyzování a hodnocení složitých ekonomických procesů v podniku se používají soustavy ukazatelů. Mezi jednotlivými ukazateli musí existovat vzájemné souvislosti a závislosti.

V následující části mé bakalářské práce jsem se rozhodla provést, tzv. Du Pontův rozklad rentability vlastního kapitálu, který je jedním z nejznámějších pyramidových rozkladů. Z důvodu přehlednosti a čitelnosti jednotlivých údajů jsem pyramidový rozklad ROE umístila do přílohy PI, avšak komentář k daným výsledkům, bude uveden zde, v této podkapitole.

Rentabilita vlastního kapitálu byla ovlivněna zejména úrovní ziskových marží, které mají v posledních třech letech klesající tendenci, a tím snižují hodnotu ROE. Vývoj ziskových marží souvisel zejména s vývojem podílu výkonové spotřeby na výnosech (57-64%) a podílu osobních nákladů na výnosech (21-22%). Ukazatel obratovosti aktiv je o něco málo vyšší než doporučená hodnota 1. Podíl DHM na aktivech se zejména v posledních dvou letech zvyšuje (nákup strojů a zařízení), ale výnosy připadající na 1 Kč se snižují. V letech 2012-2013 dochází k zvýšením podílu cizích zdrojů, tedy zadluženosti. To se projevilo v růstu ukazatele finanční páky, který má podle tohoto vztahu pozitivní vliv na rentabilitu VK. Z jiného pohledu má však zvýšení podílu cizích zdrojů vliv na zvýšení úroků (podíl NÚ na výnosech vzrostl z hodnoty 0,1% na hodnotu 1,6%), které pak snižují podíl zisku plynoucí vlastníkům, a tím i rentabilitu vlastního kapitálu.

9.5.2 Altmanův bankrotní model

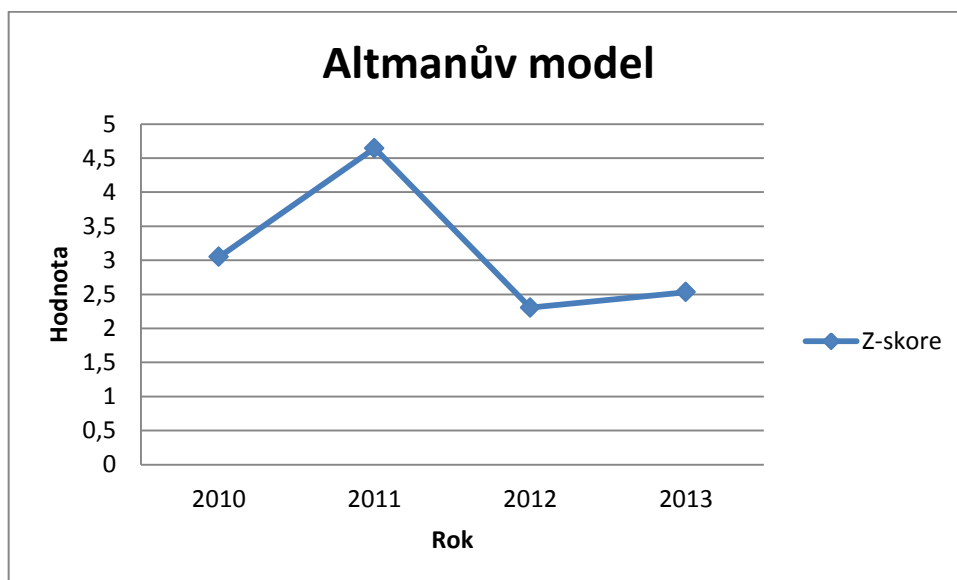
Cílem bankrotních modelů je identifikovat, zda v blízké budoucnosti firmě hrozí bankrot. Altmanův model se řadí k nejznámějším bankrotním modelům. Vzhledem k tomu, že sledovaný podnik, nemá akcie kotované na trhu s cennými papíry, výsledné hodnoty jsou počítány s upraveným Altmanovým modelem, viz tabulka na další stránce.

Položka	Rok			
	2010	2011	2012	2013
0,717*(ČPK/A)	0,561	0,561	0,487	0,676
0,847*(nerozd. zisk MO/A)	0,000	0,000	0,000	0,000
3,107*(EBIT/A)	0,393	0,954	0,441	0,149
0,420*(VK/CZ)	0,645	1,439	0,348	0,388
0,998*(tržby/A)	1,451	1,690	1,028	1,317
Z-skóre	3,049	4,645	2,304	2,531

Zdroj: vlastní

Tab. 26 Výpočet Altmanova Z – skóre

Z hlediska dosažených hodnot tohoto ukazatele, lze říci, že podniku nehrozí v blízké budoucnosti bankrot. V žádném roce nebyla dosažena hodnota 1,2. V letech 2010–2011 byl podnik velmi úspěšný a jeho finanční situace byla velmi dobrá, hodnoty Z - skóre se pohybovaly nad úrovní 2,90. V posledních dvou letech se společnost nachází v tzv. „šedé zóně“, jak je zřejmé z následujícího grafu. Tato skutečnost byla zapříčiněna snížením ukazatele míry finanční samostatnosti (cizí zdroje převažují nad vlastním kapitálem) a zároveň dochází k poklesu rentability aktiv. Pozitivně by naopak mělo tuto hodnotu ovlivnit snížení cizích zdrojů a zvýšení rentability.

Zdroj: vlastní

Graf 12 Altmanův model

10 SHRNU TÍ A DOPORU ČENÍ

V praktické části bakalářské práce jsem provedla finanční analýzu podniku XY za pomoci základních metod finanční analýzy popsanych v teoretické části bakalářské práce. Finanční analýza byla provedena za období čtyř let (2010–2013), za použití základních účetních výkazů, mezi které se řadí rozvaha a výkaz zisku a ztráty. Tyto výkazy mi poskytla firma sama, avšak hodnoty z účetních výkazů byly upraveny koeficientem z důvodu ochrany dat společnosti. Další cenné informace jsem získala z webu Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva financí (ARES – administrativní registr ekonomických subjektů a IS CEDR III – údaje z registru dotací). S pomocí finanční analýzy se nyní zaměřím na zhodnocení finanční situace firmy.

Primárním cílem podnikání je dlouhodobá maximalizace tržní hodnoty podniku. K zajištění dlouhodobé finanční stability je potřeba zajistit optimální skladbu finančních zdrojů a vhodně tyto zdroje použít. S tím souvisí tvorba dostatečně vysokého výsledku hospodaření. Ve všech sledovaných letech firma vykazovala kladných hodnot výsledku hospodaření, což je pozitivní.

Z hlediska celkového majetku u společnosti XY (tabulka 3, 4) můžeme pozorovat rostoucí bilanční sumu aktiv, která se v období let 2010–2012 zvýšila, o téměř 86%. K výraznému navýšení aktiv došlo zejména v roce 2012 vlivem investice do nákupu nových výrobních strojů a zařízení (navýšení DHM) a současně navýšením oběžných aktiv v důsledku poskytnutí účelové dotace od státu na nákup zmíněných strojů (navýšení KFM). V roce 2013 celková suma aktiv klesla v relativním vyjádření o 22% oproti předchozímu roku, ale podíl dlouhodobého hmotného majetku na celkových aktivech dosáhl nejvyšší hodnoty za analyzované období, téměř 34% (pokračují investice do nákupu strojů). V celém sledovaném období se oběžný majetek nejvýrazněji podílí na aktivech společnosti (65–94%). Největší podíl oběžných aktiv je tvořen zásobami a krátkodobými pohledávkami.

U vývoje finanční struktury podniku je nejdůležitější skutečnost, že položka vlastního kapitálu má rostoucí tendenci, což znamená, že společnost je trvale zisková. V posledním roce klesl vlastní kapitál o 17%, oproti roku předchozímu. Společnost dosáhla v tomto roce nejnižšího výsledku hospodaření, který tvořil jen 3% podíl na celkových pasivech. Podíl v zastoupení vlastního kapitálu a cizích zdrojů se v průběhu období mění, nejprve převyšuje vlastní kapitál nad cizími zdroji, posléze se zvyšuje zadluženost společnosti, cizí

zdroje jsou v převaze. V porovnání s odvětvím jsou tyto dosažené hodnoty však velmi podobné a společnost nevybočuje z normálu. K nejvýraznějšímu nárůstu bankovních dlouhodobých úvěrů došlo v letech 2012 a 2013, ty tvořily nejvyšší podíl na cizích zdrojích (nákup nových výrobních strojů). Cizí zdroje v důsledku dotací od státu (krátkodobé závazky) v posledním roce klesají.

Je evidentní, že společnost XY má výrazně výrobní charakter, protože většinu výnosů představují tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. Podíl na celkových výnosech se pohybuje okolo 98–99%. Ostatní druhy výnosů jsou zanedbatelné, např. ostatní finanční výnosy tvoří 1-1,6% podíl na celkových výnosech. Je však velmi pozitivní, že ve sledovaných letech má položka tržeb rostoucí tendenci, pouze v roce 2013 tržby poklesly o zanedbatelných 37 tis. Kč v absolutním vyjádření. S růstem tržeb vzrostly také celkové náklady, nejvíce spotřeba materiálu a energie, jenž má v letech 2012–2013 téměř 35% podíl na celkových nákladech. Dále se na celkových nákladech podílely služby a náklady osobní. V nákladech na služby lze pozorovat klesající tendenci této položky, úspora činila v období od 2010–2013 téměř 11%. I přesto, že tržby rostly, lze za znepokojivé považovat skutečnost, že celkový výsledek hospodaření snižuje.

Ukazatel čistého pracovního kapitálu ve všech hodnocených letech nabývá kladných hodnot, což znamená, že krátkodobé závazky jsou nižší než krátkodobý majetek, který je zdrojem pro splácení těchto závazků. Firma má tedy k dispozici „finanční polštář“.

Ukazatele rentability v čase klesají. Obecně platí, že hodnoty rentability vlastního kapitálu by měly být vyšší než hodnoty rentability celkového kapitálu, Toto pravidlo firma splňuje ve všech letech. Pro vlastníky firmy je velmi důležitá hodnota rentability vlastního kapitálu. Ta by měla být vyšší než úroková míra bezrizikových cenných papírů nebo dlouhodobých vkladů. I tato skutečnost je splněna. Od roku 2011 rentabilita tržeb i nákladů každým rokem klesá. I přes růst tržeb je zisk každým rokem menší. Roste spotřeba materiálu a energie, u služeb je zaznamenán pokles od začátku sledovaného období až do roku 2013 o 10%, firma zde šetří peníze.

Vypočtené ukazatele likvidity nedosahují ve sledovaných letech doporučených hodnot a taktéž se liší s ukazateli likvidity odvětví. Hodnoty běžné likvidity, hodně převyšují hodnoty doporučené, udávají, kolikrát jsou krátkodobé závazky kryty oběžnými aktivy. Hodnota pohotové likvidity je výrazně nižší než hodnota běžné likvidity, což svědčí o nadměrném množství zásob v podniku. Aby byla firma likvidní, potřebuje držet velké

množství oběžných aktiv, z držby tohoto majetku ovšem neplynou žádné výnosy, naopak dochází k umrtní kapitálu, dochází ke snížení rentability podniku. V letech 2010–2012 odpovídají hodnoty okamžité likvidity doporučeným hodnotám. V roce 2013 dosahují hodnoty všech likvidit záporných hodnot, vlivem snížení krátkodobých závazků (účelová státní dotace na nákup nových strojů a zařízení).

Celková zadluženost odvětví se pohybuje v průměru na hodnotách cca 50%. V prvních dvou sledovaných letech společnost vykazovala nižší hodnoty tohoto ukazatele, avšak v následujících letech se zvyšuje celkový podíl dlouhodobých cizích zdrojů na cizích zdrojích, což je dáno financováním pomocí dlouhodobých investičních úvěrů. Z hlediska krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji se společnost řídí konzervativní strategií financování, která je bezpečná, ale dražší. Firma je překapitalizována, drahými dlouhodobými zdroji financuje větší část krátkodobého majetku, hodnoty tohoto ukazatele jsou o hodně vyšší jak 1.

V letech 2010–2012 se hodnoty ukazatele úrokového krytí pohybovaly nad úrovní doporučené hodnoty 5, z tohoto hlediska může být analyzovaná firma hodnocena pozitivně, avšak v roce 2013 tato hodnota činila pouze 2,39.

Obrat celkových aktiv dosahuje minimální doporučené hodnoty 1 ve všech sledovaných letech a je rovněž vyšší než obrat celkových aktiv dosažených odvětvím, vyjma roku 2012, kdy hodnota ukazatele činila 1,03 a hodnota odvětví byla 1,17. Z vývoje obratu zásob, lze vyčíst, že společnost se snaží zvýšit tuto hodnotu a nezadržovat zbytečné zásoby. Doba obratu zásob se snížila ze 138 dní na 89 dnů, což je pozitivní vývoj. Avšak, co se týče doby obratu pohledávek, dosahuje analyzovaná společnost výrazně horších výsledků. Tato doba se prodloužila ze 77 dní až na 89 dnů. Platební morálka odběratelů se zhoršuje. S pohledávkami také souvisí závazky. Společnost platí své závazky dříve, než dostává své pohledávky zaplacené, což je pro ni nevýhodné a dochází tak neefektivnímu úvěrování odběratelů.

Rozklad rentability vlastního kapitálu (Du Pont rozklad) odhalil, že na klesající hodnoty tohoto ukazatele má vliv rentabilita tržeb. Rentabilitu tržeb ovlivňují náklady a výnosy. Ve všech sledovaných letech byly výnosy větší jak náklady a společnost generovala zisk. Avšak náklady mají stoupající tendenci a každoročně se zvyšují. Nejvýraznější podíl na nákladech měla výkonová spotřeba a osobní spotřeba.

Z hlediska dosažených hodnot Altmanova skóre nehrozí podniku v blízké době bankrot. Naopak v prvních dvou letech se společnost nacházela v zóně nad hodnotu 2,90. V následujících letech se firma nachází v neutrální „šedé zóně“, vlivem vyšší zadluženosti a snížením rentability podniku.

Doporučení

Vzhledem k výsledkům finanční analýzy firmy XY, jejíž situace, dle mého názoru, je velmi dobrá, našlo by se několik oblastí ve finančním hospodaření podniku, které by si zasloužily zvýšenou pozornost managementu podniku, aby se předešlo případným potížím v budoucnosti, popřípadě aby ekonomická prosperita podniku byla ještě vyšší. Dovoluji si proto navrhnout několik opatření:

- *Optimalizace pohledávek*

Jedním z hlavních problémů firmy je zcela určitě poměrně rychle rostoucí množství pohledávek a také prodlužující se doba obratu pohledávek. Firma by si měla vést důkladnou evidenci pohledávek a především u problémových odběratelů nastavit přísnější obchodní podmínky, například zavedením penále při opožděných platbách nebo vyžadovat zaplacení zálohy předem za odebrané výrobky. Jiné zajištění pohledávek (směnky, akreditivy). Další z možností jak zlepšit platební morálku odběratelů a výrazně zkrátit dobu splatnosti faktury (délku obchodního úvěru) je pozitivně je motivovat. Nabídnout svým odběratelům tzv. skonto, což je sleva z prodejní ceny při okamžitém nebo včasném zaplacení dodávky.

- *Optimalizace zásob*

Doporučila bych stanovit optimální výši a strukturu zásob, aby zde peníze zbytečně neležely. Zásoby v tomto podniku tvoří velký podíl oběžných aktiv.

- *Optimalizace nákladů*

Nelze si nevšimnout, že spotřeba materiálu a energie v průběhu sledovaného období stoupla o neuvěřitelných 86%. Doporučila bych optimalizaci těchto nákladů hledáním nových obchodních partnerů (dodavatelů), kde bych se snažila dojednat lepší podmínky (cena materiálu, apod.) Dále bych se zaměřila na redukci nákladů za energie, například prostřednictvím elektronických aukcí elektřiny a plynu, kde je možné ušetřit 20–25% z původní ceny.

- *Péče o stávajících zákazníky a jejich udržení*

Říká se, že získat nového zákazníka je dražší a složitější než si udržet toho stávajícího. Nejdůležitější je nabízet kvalitní výrobky a špičkové služby, poskytovat množstevní slevy nebo zavést věrnostní programy. Nad určitou hranici odebraných výrobků možnost získat odměnu.

- *Expanze na zahraniční trhy*

V současné době společnost převážnou část svých obchodů uskutečňuje v tuzemsku a zbytek připadá na Slovensko. Proč by společnost měla expandovat? Co tím získá? Důvodů je hned několik: získání nových odbytišť pro své výrobky, zvýšení obratu, udržení vysoké kvality výrobků, prohloubení specializace, využití volných domácích kapacit, využití zkušeností z domácího trhu, společnost nebude závislá jen na tuzenském trhu a jeho odběratelích. Jak o sobě dát vědět? Prostřednictvím mezinárodních veletrhů nebo agentury Czech Trade, která podporuje export českých firem.

ZÁVĚR

Cílem mé bakalářské práce bylo posouzení finančního zdraví podniku XY s využitím finanční analýzy. Na základě zjištěných výsledků navrhnout řešení, která by vedla ke zlepšení současné finanční situace.

Práce byla rozdělena na dvě části – teoretickou a praktickou. V teoretické části jsem se seznámila se základními informacemi týkající se finanční analýzy, komu a jak slouží a jaké zdroje vstupních dat využívá. Dále následovala charakteristika jednotlivých ukazatelů, které lze v rámci finanční analýzy použít.

V praktické části jsem nejprve ve zkratce představila analyzovanou firmu XY, kterou jsem si pro svou bakalářskou práci vybrala. Praktickou část, která vychází z teoretické, jsem zpracovala na základě účetních výkazů, mezi které řadíme především rozvahu a výkaz zisku a ztráty. Veškerá data, jsem upravila koeficientem, z důvodu ochrany firemních údajů. Následně jsem pomocí vybraných metod, které jsem popsala v teoretické části, provedla finanční analýzu firmy. Provedla jsem analýzu absolutních a tokových ukazatelů s využitím vertikální a horizontální analýzy (majetkovou a finanční struktura rozvahy, analýzu výnosů a nákladů), dále pak analýzu čistého pracovního kapitálu, analýzu poměrových ukazatelů (analýza rentability, aktivity, zadluženosti, likvidity) a v neposlední řadě jsem provedla analýzu souhrnných ukazatelů, konkrétně Du Pontův rozklad rentability vlastního kapitálu a Altmanův model (Z – skóre). Veškeré údaje a výpočty za analyzované období 2010–2013 jsem uspořádala do tabulek a přehledných grafů. V poslední části práce jsem zjištěné výsledky shrnula a navrhla možná řešení (optimalizace pohledávek, optimalizace zásob, optimalizace nákladů, udržení stávajících zákazníků, proniknutí na nové trhy, apod.)

Z provedené analýzy lze říci, že daná firma je stabilní a má potenciál dál růst.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. BAŘINOVÁ, Dagmar a Iveta VOZŇÁKOVÁ, 2005. *Vyhodnocení a využití účetních výkazů pro manažery, společníky a akcionáře*. 1. vyd. Praha: Grada, 99 s. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 80-247-1115-x.
2. DLUHOŠOVÁ, Dana, 2010. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3., rozš. vyd. Praha: Ekopress, 225 s. ISBN 978-80-86929-68-2.
3. GRÜNWARD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ, 2004. *Finanční analýza a plánování podniku*. Vyd. 2. Praha: Oeconomica, 180 s. ISBN 80-245-0684-x.text.
4. KALOUDA, František, 2009. *Finanční řízení podniku*. Plzeň: Aleš Čeněk, 279 s. ISBN 978-80-7380-174-8.
5. KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA, 2008. *Finanční analýza: krok za krokem*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, xiii, 135 s. C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7179-713-5.
6. KNÁPKOVÁ, Adriana a Drahomíra PAVELKOVÁ, 2010. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 1. vyd. Praha: Grada, 205 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3349-4.
7. KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2013. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 236 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4456-8.
8. PASEKOVÁ, Marie, 2007. *Účetní výkazy v praxi*. Praha: Kernberg Publishing, ISBN 978-80-903962-6-5.
9. PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ, 2007. *Podnikové finance: studijní pomůcka pro distanční studium*. Vyd. 3., upr. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 293 s. ISBN 978-80-7318-593-0.
10. Provoz firmy: Účetnictví a daně. *Podnikátor* [online]. © 2012 [cit. 2015-04-29]. Dostupné z: <http://www.podnikator.cz/provoz-firmy/ucetnictvi-a-dane/danova-evidence/n:17721/Priloha-kucetni-zaverce>.
11. RŮČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ. *Finanční management*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 290 s. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-4047-8.

12. SEDLÁČEK, Jaroslav, 2007. *Finanční analýza podniku*. Vyd. 1. Brno: Computer Press, v, 154 s. ISBN 978-80-251-1830-6.
13. VRÁNOVÁ, Šárka, 2014. *Finanční řízení III*. Zlín: Obchodní akademie Tomáše Bati a Vyšší odborná škola ekonomická Zlín.
14. WARREN, Carl S., c2015. *Survey of accounting*. 7th ed. Stamford, CT: Cengage Learning/South-Western, 701 s. ISBN 978-1-285-18348-0.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

A	Aktiva
CK	Cizí kapitál
ČPK	Čistý pracovní kapitál
DHM	Dlouhodobý hmotný majetek
DFM	Dlouhodobý finanční majetek
DNM	Dlouhodobý nehmotný majetek
EAT	Čistý zisk po zdanění
EBT	Zisk před zdaněním
EBIT	Zisk před odečtením úroků a daní
FM	Finanční majetek
KFM	Krátkodobý finanční majetek
Kr. Z	Krátkodobé závazky
Ná	Náklady
N.pr.zb.	Náklady na prodané zboží
NÚ	Nákladové úroky
O	Odpisy
ON	Osobní náklady
Ost.N.	Ostatní náklady
V	Výnosy
VH	Výsledek hospodaření
VK	Vlastní kapitál

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Základní rozdělení aktiv	35
Graf 2 Základní rozdělení pasiv	36
Graf 3 Celkové provozní výnosy a náklady v jednotlivých letech	37
Graf 4 Výsledek hospodaření za účetní období	42
Graf 5 Vývoj tržeb	45
Graf 6 Vývoj nákladů	47
Graf 7 Vývoj čistého pracovního kapitálu	49
Graf 8 Rentabilita celkového a vlastního kapitálu	51
Graf 10 Doba obratu závazků a pohledávek	54
Graf 12 Vývoj celkové zadluženosti podniku	56
Graf 11 Výše vlastního a cizího kapitálu	57
Graf 13 Altmanův model	59

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Zjednodušená struktura rozvahy.....	11
Obr. 2 Detailní struktura rozvahy	11
Obr. 3 Zobrazení vazeb mezi účetními výkazy	17

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Základní rozdělení aktiv	35
Tab. 2 Základní rozdělení pasiv	36
Tab. 3 Majetková struktura podniku XY	38
Tab. 4 Horizontální analýza aktiv	39
Tab. 5 Vertikální analýza aktiv	40
Tab. 6 Finanční struktura podniku XY	40
Tab. 7 Horizontální analýza pasiv	41
Tab. 8 Vertikální analýza pasiv	42
Tab. 9 Analýza výnosů	44
Tab. 10 Horizontální analýza výnosů	44
Tab. 11 Vertikální analýza výnosů	45
Tab. 12 Analýza nákladů	46
Tab. 13 Horizontální analýza nákladů	47
Tab. 14 Vertikální analýza nákladů	48
Tab. 15 Výkonová spotřeba odvětví	48
Tab. 16 Čistý pracovní kapitál	49
Tab. 17 Ukazatele rentability	50
Tab. 18 Ukazatele likvidity	52
Tab. 19 Likvidita v odvětví	53
Tab. 20 Ukazatele obratovosti	53
Tab. 21 Obrat celkových aktiv v odvětví	54
Tab. 22 Ukazatele zadluženosti	55
Tab. 23 Krytí dlouhodobých aktiv dlouhodobými zdroji	55
Tab. 24 Celková zadluženost v odvětví	56
Tab. 25 Ukazatel úrokového krytí	57
Tab. 26 Výpočet Altmanova Z – skóre	59

SEZNAM PŘÍLOH

P I Rozklad rentability vlastního kapitálu

PŘÍLOHA P I: ROZKLAD RENTABILITY VLASTNÍHO KAPITÁLU

